

Пензионерске теме и дилеме

ВЕРА У ПРАВДУ

Правна држава се не може оглушити о оправдане захтеве пензионера да им месечне припадљености буду враћене на ниво од пре две године. Све масовнији захтеви оштећених војних пензионера значајно су оснажени прикупљањем 33.898 потписа којима се покреће уставна иницијатива за усвајање два закона за враћање ранијих права.

У минулих месец дана војним и другим пензионерима посредоване су три информације. Прва је да ће од нове године пензије порастаи за 1,5 одсто, друга – да ће сваком пензионеру 23. новембра бити исплаћена једнократна новчана помоћ у износу од 5.000 динара, без обзира на висину месечних припадљености. Трећа је, по свему судећи, унела највише неспокоја и проузроковала бројна реаговања људи трећег доба.

Медији су, наиме, пренели да је премијер Србије Александар Вучић, на питање када ће пензије бити враћене на некадашњи ниво, рекао да нема враћања: „Не можемо враћати нешто јер те паре немамо“, а да су садашња повећања заснована на реалним основама. Тиме и наслов закона којим су пензије, зависно од износа, смањене за 20 и 25 одсто, пада у воду. Дакле, привремени закон ће пракса или пасивност оних који одлучују преименовати у трајан закон. С првом се онда поставља питање да ли је наслов закона смишљен да би релативизовао оно што чека пензионере и да би омекшао парламентарце како би без гриже савести гласали за нешто што ће наводно трајати релативно кратко, а заправо – трајно. Да ли је у питању нека врста префињене преваге?

Пензионери су се суочили са веома горком истином. Уз то и такво сервирање истине, ваљда да би се изазвао понос, власти непосредно изговарају речи савалности пензионерима који су наводно спасли државу од банкротства, а држава и даље упорно настоји да им узме што више.

Од почетка фискалне стабилизације вештачки су створене три категорије грађана. Првог реда би се могли назвати сви наши суддржављани који раде у јавном сектору, јер су им плате смањене само десет одсто линеарно. Дакле, онима који, мимо приватног сектора, имају највећа примања узето је најмање. Пензионерима који у односу на државне службенике имају мања примања за 20 до 40 одсто, узето је највише. Другу групу чине пензионери којима су умањене пензије у просеку изнад 15 одсто. У трећу групу би се могли сврстати они којима су примања нижа од 25.000 месечно, па им припадљености нису умањене. Они заправо не учествују у консолидацији буџета, а могли су барем симболично да партиципирају са динаром или два месечно. Тако би правда донекле била задовољена.

Зашто су пензионери трн у оку онима који одлучују о стандарду људи трећег доба? За сада нема право одговора. Али чињенице неспориво кажу да је стабилизација државних финансија пала на нејака плећа пензионера и да о томе нису питани, нити су дали зелено светло да може да им се и те како окрњи пензија. Заиста је несхватљиво да се онима који највише имају а најмање им је одузето плате у

два наврата повећавају значајно више у износу на пензије. Тако ће од 1. јануара плате запослених у јавном сектору бити веће за пет до пет и по одсто, зависно од тога у којем делу државног апарата раде. Како је премијер пре неколико дана рекао, њима ће на тај начин готово бити враћене плате на ранији ниво.

Очекивало се да ће држава убрзати враћање пензије на старо, у односу на плате, јер је од пензионера највише узето. Најновијим увећањем месечних припадљености државним службеницима је дато готово 3,5 пута више него пензионерима. Откуда то да држава једнима буде мајка (службеницима), а другима маћеха (пензионерима чија су примања већа од 25.000 динара месечно). Нико од државних званичника није ни покушао да објасни такав однос. Ваљда су они који су деценијама градили државу, управо у време када је било најтеже, заслужили да им барем буде објашњено зашто се тако поступа. Ако тако нешто диктира Међународни монетарни фонд, треба гласно рећи да ММФ има дискриминаторски однос према једној категорији становника Србије. Уколико је то пак измишљотина државних чиновника такође треба рећи гласно у чијем се то интересу чини и зашто се једна категорија становника доводи у неравноправан положај.

Ових дана објављено је да до сада, то јест током 2016. године, инфлација износи 1,5 одсто. Управо толико ће пензије бити увећане, али ће неколико стотина хиљада пензионера одмах остати ускраћено за четвртину од тог дела, на основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија. Медији су најавили да ће од нове године поскупети одређена палета робе широке потрошње. То значи да ће се „повишица“ одмах истопити. Није ли то изоклоно ново пресицање из буџета у буџет?

Све ово што се ради у вези са пензијама представља у неку руку рушење досадашњег система пензијско-инвалидског осигурања и стварања новог. Када би се при томе поштовао правни постулат стеченог права, садашњи пензионери не би начелно били против. Али упорно и систематско снижавање пензија доводи грађане трећег доба на ивицу егзистенције.

Удружење војних пензионера Србије помно се прате готово сви параметри пензија и из сваке промене изводе одређени закључци. На основу одвијања ситуације планирају се, организују и реализују активности како би се повратила урушена права и спречило даље обезвређивање пензија. Тако се уставном иницијативом за укидање Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и враћања одредаба о редовном усклађивању пензија са трошковима живота и текућом инфлацијом, у два наврата, Удружење обраћало Уставном суду Србије. Епилог је познат: одговор

после првог обраћања је био да је тај закон у складу са Уставом Србије, али је четворо судија Већа, од укупно 12 који су о томе одлучивали, издвојило мишљење, гласајући против. Правни стручњаци су Закон о привременом уређивању начина исплате пензија назвали инвалид законом. Уставни суд се није огласио после друге уставне иницијативе Удружења војних пензионера Србије. Пошто је прошло довољно времена за ново одмеравање уставности, а Уставни суд се није огласио, предузимају се нове мере како би се остварио циљ.

Пролетос је сазрела идеја да из арсенала демократских тековина ваља применити народну иницијативу, како би пензије биле враћене на ранији ниво. С обзиром да су наилазили летњи месеци, када јењава законодавна активност носилаца власти, одлучено је да се сачека јесен, па ако у међувремену неповољни закон не буде укинут, ићи на покушај путем народне иницијативе. Речено је преточено у обавезујућу одлуку Главног одбора Скупштине УВПС.

Није лако сакупити најмање 30.000 гласова како би се активирало право да Народна скупштина Србије уврсти у дневни ред изјашњавање о народној иницијативи да се укине спорни закон. Због тога су спроведене свеобухватне припреме јер само обезбеђење довољног броја потписа гласача отвара врата за почетак решавања горућег проблема.

Активирани су сви општински и градски одбори Удружења, формирани посебни одбори и именовани активисти који ће радити на прикупљању потписа. Тим обимним и свеобухватним послом координирало је руководство Удружења. Наведене предлоге је, у поступку прописаном за спровођење народне иницијативе, потписало 33.898 бирача, чиме су стекли статус овлашћених предлагача према одредбама Устава и Пословника Народне скупштине, што је доказано листом потписника која садржи 2044 листова – страница, предатих надлежној служби Народне скупштине Републике Србије.

Следећи корак треба да предузме Народна скупштина Републике Србије. Дакле, предлог два закона које је поднело Удружење војних пензионера Србије, као народну иницијативу, уврстиће се у дневни ред рада Скупштине. Тиме је учињен значајан помак у борби за враћање закинутих права. Колико ће још дуго трајати процес праведног враћања легалног и легитимног права на пуну пензију, остаје да се види. Исход те борбе ће, верујемо, бити позитиван по војне и све друге пензионере.

Звонимир ПЕШИЋ

Затражено продужење рока за вансудско поравнање

ДА СВИМА БУДЕ ДОСТУПНО

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александру Вулину захтев да се поравнање за војне пензије, на име мање исплаћених месечних принадежности од 1.1. 2008. године до 31. 10. 2014. године, продужи до краја 2017. године.

У писму се наводи да очекивања УВПС да ће ажурност судова бити боља нису остварена. У овом тренутку још увек је велики број неокончаних судских поступака, односно нису донете судске пресуде. Овакво стање најизразитије је у Београду, Новом Суду, Нишу, Краљеву и Крагујевцу, а њихов прекид, због високих судских и адвокатских трошкова који би пали на терет оштећених пензионера, неисплатив је. Такође, не мали број наследника још увек није завршио оставинске судске поступке, због чега нису могли да поднесу захтеве за поравнавање.

Поред наведеног, један број адвоката понаша се веома некоректно према клијентима (не обавештавају о донетим пресудама, покрећу тужбе за периоде који нису обухваћени пресудама и друго), опструирајући тако наплату дуга поравнањем.

Свакодневно од појединаца и општинских организација пристижу захтеви да се рок за подношење захтева за исплату разлике, због објективних разлика, а пре свега да би сви корисници војне пензије били стављени у једнак правни положај, продужи до краја 2017. године.

Сматрамо да би продужење рока било обострано корисно, јер би се највећи број војних пензионера определио да неисплаћену разлику остварује преко Републичког фонда ПИО, чиме би се избегли судски трошкови, затезне камате и адвокатски и други трошкови, који падају на терет Републичког фонда за ПИО.

Обавештење Министарства одбране за војне осигуранике

БЕЗ ЗАМЕНЕ ЗДРАВСТВЕНИХ КЊИЖИЦА

Министарство Одбране Републике Србије упутило је саопштење које се односи на израду картица здравственог осигурања које доносимо у целисти:

„Израда картица здравственог осигурања које спроводи Републички фонд за здравствено осигурање за цивилне осигуранике, не односи се на војне осигуранике.

Фонд за социјално осигурање војних осигураника обавештава војне осигуранике да неће бити замене здравствених књижица у догледно време.

У здравственим установама из Плана мреже Републичког фонда за здравствено осигурање, војни осигураници при пријему показују само прописно оверену здравствену књижицу као једини валидан документ”.

Народној скупштини Републике Србије предати предлози два закона и потписи за народну иницијативу

ВРАТИТИ ПЕНЗИЈЕ НА РАНИЈИ НИВО

Представници Удружења војних пензионера Србије, на основу члана 107. Устава Републике Србије, члана 39. Закона о референдуму и народној иницијативи и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Србије поднели су 17. новембра: (1) Предлог Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС”, број 116/14), и (2) Предлог Закона о изменама Закона о пензијском и нинвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/08 – УС, 84/04 – др. Закон, 85/05, 101/05 – др. Закон, 6306 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13 и 108/13, 75/1014 и 142/2014) са предлогом да се, на основу члана 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

Наведене предлоге је, у поступку прописаном за спровођење народне иницијативе, потписало 33.898 бирача, чиме су стекли статус овлашћених предлагача према одредбама Устава и Пословника Народне скупштине, што се доказује листом потписника која садржи 2044 листова - страница. Удружење војних пензионера није узело у обзир потписе који нису садржали све неопходне податке.

За представника предлагача одређен је Љубомир Драгањац, председник Иницијативног одбора и председник Удружења војних пензионера Србије.

Упућена представка Међународном суду за људска права

ПО ПРАВДУ У СТРАЗБУР

Уз стручну и техничку помоћ УВПС корисник војне пензије упутио је представку Међународном суду за људска права у Стразбуру која се односи на признавање права на ванредно повећање пензија за 11,06 одсто, по вредности бода од 9,40 динара. С обзиром на то да су надлежни судови у Србији пресудама признали вредност бода од 9,02 динара, сматрајући да је ре-

довно повећање пензија од 4,21 одсто део ванредног повећања, од Међународног суда за људска права се очекује да се изјасни да ли су повређена права корисника војне пензије.

Право на представку Међународном суду имају само корисници војне пензије који су поднели уставну жалбу а Уставни суд Србије је одбацио. Представка се подноси у року од шест месеци од дана пријема решења Уставног суда Србије. За подношење представке не наплаћују се таксе.

Корисници војне пензије који желе да упуте представку Међународном суду за људска права у Стразбуру за образац представке и стручна објашњења могу се обратити Извршном одбору УВПС.

Заинтересованост војних пензионера за промене у војном здравству

УКЉУЧИВАЊЕ У РЕФОРМУ

Удружење војних пензионера Србије упутило је Управи за војно здравство допис следеће садржине:

„Из средстава јавног информисања сазнали смо да је у току планирање реорганизације Војномедицинске академије, а и војног здравства у целини. Из штрих информација, међутим, није јасно каквог су садржаја и дмета промене и како ће се то рефлектовати на лечење војних осигураника.

Корисници војне пензије најбројнија су категорија војних осигураника који се лече у војноздравственим установама, па су разумљиво најзаинтересованији да промене буду у складу са достигнутим нивоом стандарда лечења и потреба војних пензионера и њихових чланова породице. Очекујемо да у процес промена у војном здравству буду укључени представници Удружења, међу којима је не мали број високостручних кадрова, оних који су обављали најодговорније дужности у

систему војног здравства.

Очекујемо да нас у потребној мери информишете о разлозима, циљевима, начину, замислима и дметима реорганизације. С тим у вези спремни смо да вам, колико је то у нашој моћи, помогнемо у остваривању задатака. Као репрезентативно удружење војних пензионера носимо и одговорност пред осигураницима војноздравственог осигурања да мере које се буду предузимале и систему војног здравства буду у складу са стремљењима и потребама популације коју УВПС заступа.

Верујемо да ће дијалог о будућности војног здравства помоћи да се дође до што бољих решења у ситуацији оптерећеној материјалном оскудицом. Стога изражавамо спремност да се укључимо у процес планирања и реализације могућих промена. Уколико се оцени корисним и целисходним, могли бисмо да организујемо и јавну расправу међу корисницима војног здравственог осигурања”.

Пред предстојећу поделу станова

ДАН ПРЕСЕКА 21. НОВЕМБАР

Управа за инфраструктуру Министарства одбране РС доставила је стамбеном органу МО пријаву за расподелу 135 станова на неодређено време, од чега је 116 станова опредељено за поделу по ранг-листама, а 19 станова у закуп које није могуће поделити, јер у тим местима нема стамбених интересената.

На основу чл.18 Правилника лицу се може дати и мањи стан од припадајућег, ако достави оверену изјаву у суду или општини да се одриче припадајућег стана и прихвати мањи стан као коначно решење.

Оверене изјаве су достављане до 21. 11. 2016 г. који је одређен као дан пресека за доношење Одлуке о расподелу станова.

Корисници војних пензија могу конкурисати у било ком месту на територији Србије у коме има понуђених станова.

Адреса за слање изјава: Управа за традицију стандард и ветеране, Одељење за стамбене послове, Ул. Немањина бр 15, Београд

ПРЕГЛЕД ПРИЈАВЉЕНИХ СТАНОВА ЗА РАСПОДЕЛУ

Има кандидата на ранг-листама – 116 станова
БЕОГРАД – 73 стана (гарсоњера – 3, једноособних 13, једноипособних – 1, двособних – 3, двоипособних – 7, трособних – 40 и троипособних – 6)
ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ – 2 стана

(једноособан – 1 и једноипособан – 1).

КРАГУЈЕВАЦ – 1 двособан.
КРУШЕВАЦ – 36 (једноособна – 2, једноипособна – 2, двособна – 23, двоипособних 6, трособна – 3)
НИШ – 2 (гарсоњера – 1 и двособан – 1)
НОВИ САД – 1 једноособан.
СМЕДЕРЕЊВСКА ПАЛАНКА – 1 двособан.

СТАНОВИ ЗА КОЈЕ НЕ ПОСТОЈЕ КАНДИДАТИ (на ранг-листи – 19 станова)

Станови су вероватно највећи проблем у систему одбране

АПАТИН – 1 двособан.
ВЕЛИКА ПЛАНА – 2 троипособна.
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ – 2 гарсоњере
ЗАЈЕЧАР – 2 (гарсоњера -1 и једноособан – 1).
КЊАЖЕВАЦ – 2 гарсоњере.
ЛОЗНИЦА – 1 једноособни.
КУРШУМЛИЈА 2 (једноипособни – 1 и двособни – 1).
НЕГОТИН 1 гарсоњера.
ПАРАЋИН - 4 (гарсоњера 3 и једноособан – 1).
СЕНТА – 1 двособан.
СОМБОР 1 једноособан.

Вакцинацију треба да приме сви они који болују од хроничних болести

Отпочела вакцинација против сезонског грипа

НАЈБОЉЕ НА ВМА

У свим војноздравственим установама ових дана отпочела је вакцинација против грипа.

У Институту за епидемиологију, који се смештен на Војномедицинској академији, отпочела је вакцинација против сезонског грипа. Та мера препоручује се особама које имају кардиоваскуларне пробле-

ме, затим онима који болују од дијабетеса, па бубрежним и болесницима који болују од других хроничних болести.

Вакцинација се врши на Институту за епидемиологију ВМА, на петом спрату, соба број 11. Обавезна је оверена здравствена књижица. На ВМА се могу вакцинисати и војни осигураници из унутрашњости који бораве у Београду и имају заказане прегледе на ВМА.

Војни осигураници ослоњени на цивилне здравствене установе вакцинацију могу обавити у дому здравља где им се налази здравствени картон, такође са овереном војном здравственом књижицом.

Обележени Дан Војномедицинског центра Нови Сад и 230 година Војне болнице у Петроварадину

ЧВРСТ ОСЛОНАЦ СИСТЕМА ОДБРАНЕ

Министар одбране Зоран Ђорђевић присуствовао је у Соколском дому у Новом Саду Свечаној академији поводом обележавања 11. новембра, Дана Војномедицинског центра у Новом Саду и јубилеју - 230 година постојања Војне болнице у Петроварадину.

Говорећи о значају Војне болнице у Петроварадину у претходном периоду, министар Ђорђевић рекао је како је она током Другог светског рата збринула на хиљаде рањеника са Сремског фронта, била на висини задатка деведесетих година прошлог века у збрињавању више од хиљаде рањених, као и током седамдесет осам дана 1999. године.

- Данас је Војномедицински центар Нови Сад, као једина стационарна војна здравствена установа на територији Аутономне покрајине Војводине, намењена за збрињавање војних, али и цивилних осигураника, и даје пуни допринос у ванредним ситуацијама и мировним мисијама - рекао је министар Ђорђевић и додао да Министарство одбране војно здравство у целини доживљава као значајан сегмент целокупног система који у складу са могућностима ојачава и унапређује.

- Надам се да ће то у наредном периоду бити још интензивније јер само тако се могу остварити бољи услови да војно здравство, и Војномедицински центар Нови Сад као његов део, у будућности буде чврст ослонац Министарства одбране, Војске Србије, нашег народа и наше Србије - нагласио је министар Ђорђевић.

Да Војна болница у Петроварадину живи 230 година јер је створена на чврстим темељима непрекидне борбе за људско здравље, јер је озидана јаким зидовима љубави према човеку и армирана трудом и знањем бројних здравствених радника, истакао је, између осталог, у својој беседи пуковник Братољуб Бркљача, управник Војномедицинског центра Нови Сад.

Свечаној академији, на којој су заменик начелника Управе за војно здравство пуковник др Угљеша Јовичић и управник Војномедицинског центра Нови Сад пуковник Братољуб Бркљача уручили Платете ВМЦ министру Ђорђевићу и Градској организацији Црвеног крста, присуствовали су епископ Сремски Василије, покрајински секретар за здравство Зоран Гојковић, председник Скупштине града Новог Сада Здравко Јелушић, представници Министарства одбране и Војске Србије и бројни други гости.

У уметничком програму наступили су Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ под диригентском палицом маистра Павла Медаковића, машовити хор „Свети Роман Слаткопојац“ са диригентом Кевгенијом Владимирном-Којић и октет „Исон“.

Увек на висини задатка: ВМЦ Нови Сад

Обележавању годишњице црногорских војних пензионера присуствовале су многобројне званице

Обиљежено 23 године рада УВП у Црној Гори

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА НАЈЗАСЛУЖНИЈИМА

Удружење војних пензионера у Црној Гори бројним активностима обиљежило је 23-годишњицу оснивања и рада. Свечаном обиљежавању годишњице присуствовале су бројне званице: из Руске Федерације, Удружења војних пензионера Србије, Генералштаба Војске Црне Горе, Фонда ПИО Црне Горе, Савеза бораца НОР-а, Савеза пензионера Црне Горе, Црногорске комерцијалне банке, чланови Управног одбора, представници општинских организација и Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“.

У краћем обраћању, председник Удружења пуковник у пензији Павле Бандовић је истакао:

„И ова година прошла је у сталној брзи за наше пензионере и у сталној борби за заштиту и остваривање стечених права, која нам се често закидају и тиме урушавају стандард војних пензионера. Иако је прошло десет година од изласка Црне Горе из државне заједнице и војни пензионери уведени у систем пензионера Црне Горе, још увијек није исплаћена разлика пензије од 2005. до 2007. године. Војни пензионери не траже ништа више, већ само оно што им припада.“

У овој години војне пензионере задесио је изненадни удар из Министарства одбране, јер је са досадашњег списка стамбених потреба избрисано 255 војних бескућника, међу којима и 33 удовице. Не знамо коме је пало напет овај нехумани и незаконити поступак и довео у очајање људе који више од 20 година чекају стан. Има ли веће трагедије, жалости и туге него да војне пензионере на вечни починак износимо из туђих кућа и станова.

Због таквог поступка затражен је разговор код председника државе, премијера и министра одбране. Да сада је наша делегаци-

ја примљена је на разговор код председника, а од премијера и министарке немамо одговор. Удружење, чија је статутарна обавеза да се стара о својим ветеранима, свим правним средствима бориће се да збрине своје колеге који нијесу жалили животе када се бранила домовина.

Због специфичности војничког живота и бројних година проведених са јединицама на терену, полигонима и радним акцијама и рату, животни вијек војних пензионера је знатно краћи у односу на осталу популацију у Црној Гори. Сада имамо у поодмаклим годинама, старе, изнемогле и усамљене бројне пензионере. Наставићемо да их обилазимо, помажемо а угроженима додељиваћемо новчану помоћ.

Нијесу занемарене ни активности за здрав живот и спортску рекреацију. Организујемо излете, забавне вечери и спортско-рекреативне активности.

Наше СРД „Војни ветеран“ редовно наступа не спортским сусретима Савеза ветерана Црне Горе. Двије године је свеукупни екипни победник а на путу је да то понови и ове године. Наши такмичари у овој години освојили су више од 50 медаља и три пехара“.

На свечаности су уручена и годишња признања институцијама и појединцима. Захвалнице за коректну сарадњу додијељене су председнику Удружења војних пензионера Србије генералу Љубомиру Драгању, Савезу бораца НОР-а, Удружењу пензионера МЗ Љубовић и Зорици Радовић, секретарици у Фонду ПИО Црне Горе. Уручена су и бројна признања војним пензионерима који су допринијели успјешном раду Удружења. Свечаност је завршена скромним коктелом.

Радивоје Здравковић

Обележавање негдашњег Дана рода артиљерије

ЧУВАРИ ВОЈНИЧКОГ ДРУГАРСТВА

Подофицири и официри, припадници артиљеријских јединица даниловградског гарнизона и ове године 7. октобра у седам сати увече обиљежили су свој некадашњи празник у ЈНА - Дан артиљерије. Зборно мјесто устаљено: ресторан „Кристал“. На улазу слављенике дочекује најстарији артиљерац Радивоје Здравковић. Сви долазе тачно у заказано вријеме. Срдачан војнички, другарски поздрав и стисак руку.

Домаћин вечери Здравле, како га популарно зову, устаје и позива да се минутом ћутања ода пошта преминулим у овој години Мијалку Станишићу и Трајку Нововићу. Затим је свима зажелио добродошлицу, видно обрадован, што су и ове године дошли сви и наставља:

„Ово је stroj артиљераца, саткан од емоција, другарства и војничке присноности, у миру и рату, при испуњавању војничке обавезе према отаџбини и свом народу. Нас артиљерце, због извршавања колективних задатака, везује много тога заједничког. Артиљерија је сложени род војске, сачињен од извршиоца гађања, извиђача, топографа, радиофониста, рачунача, послужеоца на артиљеријским топовима и ракетним системима. Свако у том ланцу извршава своје задатке, да би циљ био ефикасно неутралисан.“

Поносан сам на све Вас, наставио је Здравковић, што смо свој дуг људски, патриотски и војнички успјешно извршавали у наметнутом рату 1991/1992. и 1999. године. Ни један од нас у рату није се обрукао или огријешио о Женевску конвенцију.

Данас смо скоро сви пензионери, виђени грађани и активни у реализацији друштвених активности. Велики допринос дајемо у раду удружења војних пензионера, које се залаже за заштиту и остваривање стечених права војних пензионера гдје је приоритет стамбено збрињавање и исплата заостале разлике пензија.

Активни смо у друштву: Павле Бандовић у планинарству и књижевном раду. Он је аутор Монографије војних пензионера Црне Горе. Мојсије Јањушевић, познати вајар, урадио је идејно рјешење за споменик страдалим

артиљерцима у агресији НАТО-а у касарни „Милован Шарановић“ у Даниловграду, међу којима је и прва жртва, Саша Стајић из Београда, војник на одслужењу војног рока.

Свуда гдје радимо пристижу само признања и похвале, а то је оно што смо научили у нашем колективном раду“.

Није Здравле заборавио да напомене да су артиљерци дали значајан допринос Спортско-рекреативном друштву „Војини ветерани“. То је неколико година узастопно најбоље организовано спортско друштво у Црној Гори, које редовно осваја прво мјесто.

„У овој години за своје друштво освојили су по више медаља овдје присутни Динко Шимурина, Чедо Вучковић, Комнен Бајчета, Ђорђије Радоњић, Павле Бандовић... и у женској конкуренцији војне ветеранке Бранислава Јокановић, Ана Војка Тошић, Милица Нововић и Миљана Станишић.“

„Желим да ово вече проведемо у дружењу, добром расположењу и евоцирању успомена из нашег бурног војничког живота“, нагласио је Здравковић уз чашицу и поклком, живјели!

И зачу се звук хармонике и артиљеријска химна „Ја сам ја Јермеија, стари кадар, артиљерија“.

Слиједи по која чашице праве домаће лозове ракије коју су донијели мајстори добре капљице Божићар Брајовић, Миодраг Бољевић и Комнен Бајчета.

Музика, разговор, прелиставање сјећања, уручење фотографија са претходног дружења и добра вечера.

На крају радни договор: да Павле Бандовић доврши израду Монографије даниловградских артиљераца до наредног 7 октобра, да се настави са обиласком и пружањем помоћи старијим и болесним друговима и да се у наредној години будемо артиљерци масовније одазову на позиве за излете, дружења и спортске активности.

Другови довођења, ако Бог да у истом саставу 7. октобра у седам сати на нашем зборном мјесту-ресторан Кристал.

Р. 3.

Дружењем су евоцирали успомене на минуле деценије

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у октобру 2016. године

ПОТПОРА ЗА 22 ПОРОДИЦЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници оджаној 9. новембра 2016. године, размотрио захтеве достављене у октобру 2016. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка

1. Правилника:

ОпОр Пирот КС: 33.000,00 - по члану 6.165,42 динара,
ОпОр Смедеревска Паланка ЖМ: 33.000,00 - по члану 9.651,34 динара,

ОпОр Ужице МЗ: 36.000,00 - по члану 7.239,62 динара,

ОпОр Чачак РМ: 29.000,00 - по члану 7.752,70 динара,

ОпОр Нови Београд АД: 36.000,00 - по члану 6.703,15 динара,

ОпОр Нови Београд ДМ: 33.000,00 - по члану 8.900,67 динара,

ОпОр Панчево КЗ: 29.000,00 - по члану 8.422,09 динара,

ОпОр Ниш ДЛ: 33.000,00 - по члану 10.850,24 динара,

ОпОр Краљево РМ: 33.000,00 - по члану 9.025,66 динара,

ОпОр Сомбор РР: 36.000,00 - по члану 6.118,72 динара,

ОпОр Горњи Милановац: 33.000,00 - по члану 8.254,50 динара,

ОпОр Вождовац ТД: 33.000,00 - по члану 9.971,12 динара,

ОпОр Лозница ЕМ: 25.000,00 - по члану 11.555,54 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка

2. Правилника:

ОпОр Шабац РЗ: 15.000,00 - по члану 22.414,59 динара,

ОпОр Нови Београд МЛ: 20.000,00 - по члану 16.220,85 динара,

ОпОр Нови Београд СЋ: 20.000,00 - по члану 19.913,43 динара,

ОпОр Вождовац ДЗ: 15.000,00 - по члану 17.694,30 динара,

ОпОр Суботица ТЛ: 20.000,00 - по члану 18.820,68 динара,

ОпОр Нови Београд ДМ: 15.000,00 - по члану 17.220,85 динара,

ОпОр Нови Београд ЈР: 15.000,00 - по члану 15.650,32 динара,

Ц) на основу члана 4. став 2. Правилника:

ОпОр Панчево ТЛ: 25.000,00 -

ОпОр Крагујевац ПС: 20.000,00 -

Новчана средства су пренета на текући рачун 14. новембра 2016. године

Извршни одбор

Војни пензионери Црне Горе бирају председника

НА ЛИСТИ ВИШЕ КАНДИДАТА

На наредној редовној сједници годишње Скупштине Удружења војних пензионера Црне Горе која ће бити одржана предстојећег 2. децембра, послје одласка са те функције Драгана Тиодоровића, изабраће новог председника.

На изборној листи ће се наћи више кандидата, па ће председник бити изабран у демократској процедури. Нови председник ће функцију обављати, како је регулисано Статутом Удружења, у наредне двије године.

Р. 3.

Свечаност нишких војних пензионера
поводом 23 године од формирања УВПС

ПОНОСНИ НА ДЕЛА У КОРИСТ ЧЛАНОВА

„Две трећина војних осигураника чине војни пензионери и њихови чланови породица. Шта то значи? Значи да смо у апсолутној већини и да ништа у здравственој заштити не може и не треба да се решава без нас“, рекао је између осталог председник Удружења Љубомир Драгањац.

Свечаној академији присуствовао је велики број гостију и чланова УВП

У Дому ВС у Нишу, поводом 23-годишњице формирања организације војних пензионера у том граду организована је Свечана академија којој је присуствовао велики број чланова. Скуп је увећао велики број гостију, међу којима су били председник Скупштине града Раде Рајковић, представник Команде Копнене војске пуковник Саша Петровић, потпредседник пензионера Ниша Властимир Гоцић, затим представници оперативних јединица ВС, Војне болнице и других институција, удружења и организација са којима сарађују војни пензионери. Окупљени пензионери су посебно поздравили присуство председника УВПС Љубомира Драгањаца.

Свечаност је, како је речено, посвећена широкој популацији корисника војних пензија окупљених око Градске организације овог удружења, јединствене и репрезентативне организације војних пензионера Србије која већ 23 године води сталну борбу за обезбеђење статусних права својих чланова.

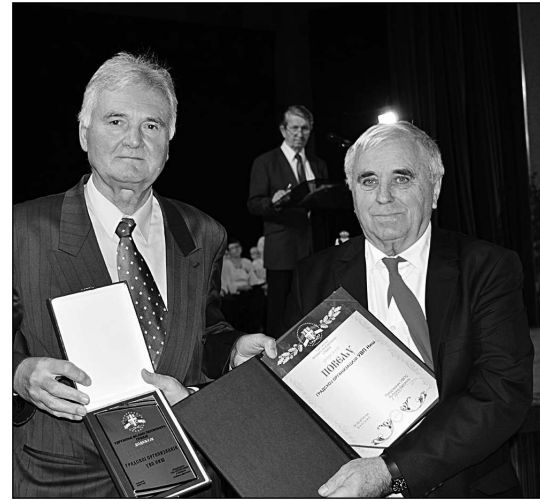
Предано, неуморно и упорно за чланове

На свечаности је у први план стављена чињеница да Удружење од Главног одбора, преко градских, општинских и месних организација ради крајње одговорно, неуморно и предано, да би у околностима у

којима живимо, носиоци војних пензија, учлањени у Удружење, могли да остваре своја права, боре се против честих опструкција, па и дискриминације државе у појединим случајевима. У Удружењу се често решавају замршени захтеви појединаца који трпе неразумевање и некоректност према њима. Руководство Удружења се посебно сукобљава са делом војних пензионера који на такав предан и одговоран рад атакују најгрубљим насртајима, лажима и инсинуацијама које се могу назвати једино инсинуацијама, прљавим и губрим. Раде то они који у своме Удружењу кроз активности нису постигли ништа, а све што су добили, добили су једино захваљујући једином легитимном и репрезентативном представнику војних пензионера – Удружењу војних пензионера Србије.

Председник Градског одбора УВП мр Милутин Пантелић, на почетку Свечане академије је рекао:

„Ако се осврнемо на период од претходне Академије до сада, морамо бити донекле задовољни јер смо се померили са тачке на којој смо дуго стајали. Нешто смо добили, али не све што сматрамо да нам припада. Шта смо добили? Држава је смогла снаге да нам понуди вансудско поравнање, како то одговара буџету, са вредношћу бода 9,02, без камате, са увећаним трошковима живота и са кратким роком за поравнање. Захваљујући нашем Удруже-

Највише признање Удружења председнику нишке организације мр Милутину Пантелићу уручио је Љубомир Драгањац

њу, вансудско поравнање је продужено за целу 2016. годину. То је велики успех Удружења, јер ће кроз вансудско поравнање проћи скоро сви војни пензионери, имајући у виду да нам судови не признају 2008. и 2009. годину, па разлику за те године остварујемо вансудским поравнањем. Нажалост ни цела 2016. година неће бити довољна за вансудско поравнање, јер се нека рочишта већ заказују за 2017. годину, па ћемо морати да тражимо да се продужи и у 2017. години.

Председник Пантелић је одговорио и на питање шта то војни пензионери нису добили:

„Уставни суд је, као од шале, донео решење да нам не признаје вредност бода 9,40, због чега смо покренули поступак пред Међународним судом за људска права. Уставни суд је такође донео решење да у смислу надокнаде не признају 2008. и 2009. година, што решавамо вансудским поравнањем, али у мањем износу.

Пантелић се осврнуо и на смањење пензија просечно за 15,6 одсто, што је велика ставка за све кориснике војних пензија, јер је том мером обухваћено више од 96 одсто пензионисаних официра и подофицира. Нагласио је да је Удружење поново покренуло поступак за изјашњавање Уставног суда Србије. Зато је покренута народна иницијатива за враћање умањених пензија.

Болест не може да чека

„Ових дана су код вас били наши чланови да прикупе потписе војних пензионера и чланова породица, и да се Влади упуте захтев да укине Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, као и да се уведу члан Закона, који је укинута, а то је да се пензије годишње усклађују редовно, подвукао је Пантелић.

Према оцени председника нишких војних пензионера стамбено обезбеђење се, такође, не помера ни за јоту. Стално се доносе неке измене, али највише на штету војних пензионера.

„Видимо ових дана да Влада улаже огромна средства у здравство, а шта је уложено у нашу Војну болницу? Такође ништа. Покретали смо неколико иницијатива, али нажалост у нашем војном здрав-

Међу гостима био је и запажени број припадника Војске Србије

Гуслар Живота Плавшић на уметнички начин дочарао је Бој на Чегру

ству, већ дуже време, немамо постављено лице које је одговорно за здравство, већ је то вршилац дужности. Није постављен ни начелник ВМА. Када постављамо питање зашто се од доприноса за здравство исплаћују боловања професионалних војника до месец дана, кажу да тако мора и да је то привремено, а болест није привремена и неће да чека. Не смемо овде стати и не смемо дозволити да нам неко уруши војно здравство, јер је наша Војна болница најстарија здравствена установа на југу Србије. Што се повећања пензије везано за бенефицирани стаж тиче, не може се ништа посебно рећи, јер се сматра да су мале шансе да се то оствари. Оставља се сваком појединачно да одлучи шта да учини. Ми смо ту стално за вас да вам пишемо захтеве и жалбе на решење, да вам пи-

шемо тужбе и то без и једног динара, јер сте наши чланови, а ми смо ваши. Чините то све док је у домену управног поступка и управног спора, јер нема трошкова, али ако треба да се улази у домен парничног поступка, ту треба добро да размислите, јер кад уђете у суд и кажете „добар дан“, они вам одговоре „добар дан“ и додају да је такса толика. Немојте дозволити да вам неко намеће обавезу да плаћате за писање захтева. Немојте да вам нико одређује адвокате, јер имате доста горких искустава са адвокатима. Немојте нико да вас уцењује, јер сте школовани људи. Немојте ни да журите, јер то право, ако би се признало, не застарева, рекао је Пантелић.

На крају Пантелић је позвао чланове да дођу у просторије Удружења за све што им треба и да се укључе у излете, јер је то лек за душу, пожелевши свима добро здравље, да се сви међусобно поштују, помажу и воле јер су сви јели исту кору хлеба.

Две трећине војних осигураника - пензионери

Обраћајући се присутнима председник Удружења Љубомир Драгањац је нагласио да је Главни одбор УВПС Градском одбору у Нишу доделио највише признање Повељу Удружења.

„То сте заслужили сви ви и ваше руководство. Искрено вам честитам и желим да у будуће наставите тако. Да сте радили најбоље јасно је из извештаја вашег председника. Мени је изузетно драго да су на овом скупу први пут у оволиком броју заступљени органи власти. То је власт коју поштујемо и од које захтевамо да нам решава проблеме. Изузетно сам срећан да видим оволико припаднике војске, наше колеге у униформи. Посебно помињем команданта КоВ генерала Милосава Симовића. Поносни смо на генерала и захваљујемо му на свему што је учинио за војне пензионере, рекао је Драгањац.

У наставку излагања председник УВПС је предочио да је, поред пензија и станова највећи проблем здравствена заштита.

„До сада смо се борили да здравствена заштита буде онаква каква нам је потребна. До сада смо имали разумевање и мишлостарства одбране и војске. Када је било

најтеже, проналазили смо заједничка решења. Две трећина војних осигураника чине војни пензионери и њихови чланови породица. Шта то значи. Значи да смо у апсолутној већини и да ништа у здравственој заштити не може и не треба да се решава без нас. Најављује се реорганизација војног здравства. Нико нас још није питао да се укључимо у тај процес. Када нас има две трећине, такав је однос и у обезбеђењу финансијских средстава за здравство. Важно је само да решења буду прихватљива и да се не боримо, што оно кажу, за бољи живот. Упутићемо ускоро у најкраћем времену апел и захтев онима који раде на реорганизацији да се и ми укључимо. Имамо људе који су целу каријеру провели у војном здравству, рекао је Драгањац.

Нећемо се штедети у разговорима и преговорима

У наставку председник УВПС је говорио о начину рада Удружења:

„Све што радимо, радимо у складу са законом. И све што радимо желимо да решимо преко легалних и легитимних институција. Ми се нисмо одрекли протеста, али смо рекли да ћемо пре него што се на протест одлучимо, исцрпити све друге могућности, не штедећи себе у разговорима и преговорима. Ако не можемо да решимо нешто у нашем систему, није нам далеко Европа. Једини смо ми у односу на све категорије пензионера остали закинути за 4,21 одсто. Једино је нама редовно повећање урачунато у ванредно. Увек смо се захваљивали и властима и одговорницима у министарствима, када су нешто позитивно урадили за војне пензионере. Захвалили смо им што су два пута продужавали рок за вансудско поравнање, а учинићемо све да се рок протегне и на 2017. годину. Велики број наследника корисника војне пензије није решио оно што су њихови родитељи заслужили, закључио је Драгањац.

На свечаности су уручена признања. Повеља УВПС, највише признање Удружења додељена је градској организацији УВП Ниш, Зорану Јашовићу, потпредседнику Гр. Орг. УВП Ниш и Милинку Николићу, члану Гр. Од УВП Ниш.

Плакета УВПС припала је Стојану Марковићу и Слободану Бошковићу, члановима Гр. Од Ниш. Захвалнице су додељене Мешовитом хору „Учитељска лира“, Владимиру Јеровшеку, председнику МО „Божидар Аџија“ и Богољубу Михајловићу, члану Гр. Орг. УВП Ниш. Књигама су награђени Новица Балић, потпредседник МО „Филип Кљајић“ и Ненад Тошић, благајник Гр. Од УВП Ниш.

У културно-забавном делу Свечане академије учествовали су Мешовити хор „Учитељска лира“, којим је дириговао професор Бранислав Пешић. Стихове чланова Удружења књижевника Ниша „Чегар“ и своје казивао је пуковник у пензији Мирослав Мишо Бакрач, који је уједно аутор сценарија и водитељ веома добро припремљеног програма. Живота Плавшић, члан Гусларског друштва „Ратко Павловић Ђићко“, носилац звања народни гуслар, које се добија сјајним уметничким изразом, подсетио је на један значајан догађај везан за Ниш и његову историју – Бој на Чегру.

3. Пешић

Одржана седница Скупштине Клуба генерала иа адмирала Србије

ИЗАБРАНО
НОВО РУКОВОДСТВО

За новог председника изабран је генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић, а за председника Извршног одбора генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић.

Редовна седница годишње Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије одржана је 7. новембра у Дому ВС у Београду. После интонирања државне химне и отварања седнице, одата је пошта генералима и адмиралима преминулим између две седнице скупштине.

Извештај о раду поднео је досадашњи председник Скупштине Клуба генерал-потпуковник у пензији Видоје Пантелић. На почетку излагања он је рекао:

«Ево нас на дванаестој редовној Скупштини нашег удружења, која је истовремено и изборна по четврти пут. Налазимо се у другој деценији рада. У протекле четири године одржали смо и три ванредне скупштинске окупљање, а седмо од изборне скупштине 2012. године. У овом изборном периоду, услед изненадне смрти председника генерала Љубише Стојимировића, одржали смо и једну ванредну изборну скупштину у јуну 2014, када су бирани нови председник скупштине и председник Извршног одбора.

У наставку излагања Пантелић је нагласио да је све ово време Клуб радио у складу са Статутом, Програмом рада и планским документима, а све у складу са Законом о удружењима. Сва документа, књиге и евиденције су израђени на реалној основи и иновирани према реалним потребама и устројена ажурна архива. Усвојен је нови знак Клуба, уведена спомен-медаља поводом 100 година од Првог светског рата, затим Медаља српских генерала као највише клупско признање. Редизајнирана је захвалница и установљен облик плакете као признања. Клуб је професионално и статутарно чврсто остао на позицији нестраначког и независног недобитног удружења. О клубу се не говори негативно, а сваки наступ у јавности, било у земљи или иностранству, афирмативан је.

«Оцењујем да су Подружница у Нишу као и сви органи Клуба - Извршни одбор, Надзорни одбор, Статутарна комисија и Суд части умешно и ефикасно руководили радом клуба, уз поштовање планске, финансијске и моралне дисциплине, о чему сведоче резултати које смо имали у ове четири године, за шта заслужују наше највише признање и поштовање, рекао је Пантелић.

Обележавање значајних догађаја из историје

Осврћући се на сарадњу са Министарством одбране, генерал Видоје Пантелић је рекао:

«Сведочи сте да је та сарадња и однос према Клубу, према генералима и ветеранима уопште, битно измењен и побољшан у нашу корист. И захвалан сам надлежним из тих институција што су нам обезбедили простор за рад као и ову или друге просто-

ре без накнаде, што су нам омогућили да се непосредним обиласком упознајемо за борбеним саставима и установама наше војске, што нам излазе у сусрет у реализацији актуелних предавања, што су нам пружали велику помоћ у реализацији сложених задатака које смо спроводили, што су кроз пројекте подржали нашу издавачку делатност и што смо на крају присутни на многим актуелним значајним догађањима и пригодним скуповима МО и ВС, као што су промоције, парада, дефилеи, годишнице, и слично. За реализацију ове сарадње посебно захваљујем Управи за традицију, стандард и ветеране.

Клуб је обележио два велика јубилеја, 100 година од почетка Првог светског рата и 70 година победе над фашизмом, затим 15-годишњицу агресије НАТО-а, а чланови су учествовали у низу других државних манифестација.

У оквиру издавачке делатности објављене су четири књиге. Клуб је у копродукцији са „Застава филмом“ у режији резервног генерала Душана Војводића снимио филм „Зов Африке“, у славу и част српских ратника и стогодишњице искрцавања српске војске у Бизерти 1916. године, који је на првом Међународном фестивалу документарних филмова и телевизијских програма „За свет без рата и војних конфликта“ у Москви јуна 2016. године освојио највише признање фестивала – „Кристални свет“.

Захвалност свима који су радом афирмисали Клуб

На Осмој изборној Скупштини 28. 11. 2012. донета је одлука о учлањењу Клуба у међународну асоцијацију под називом Међународни консултативни комитет организација официра у резерви и пензији (МКК). На основу те одлуке 2013. Клуб је примљен у пуноправно чланство. Тада је измењена и организациона структура МКК, тако што је формиран Регионални савет за југоисточну Европу са седиштем у Београду. Представник Клуба изабран је за потпредседника МКК, а уједно и за председника Регионалног савета за ј/и Европу, што говори о нивоу уважавања Клуба у оквиру МКК и региона. Остварена је сарадња са официрским ветеранским удружењима из још пет држава и контакти са више од тридесет ветеранских организација, укључујући и Светску ветеранску организацију.

«У односу на државне институције, наш основни циљ треба да остане сарадња са свима из области одбране, а посебно са Министарством одбране и Војском Србије, нашим природним исходиштем, подвукао је Пантелић.

На крају обраћања генералима и адмиралима он је рекао:

«Дозволите ми на крају да свима захва-

лим у име свих оних који су до сада били у органима Клуба, а и у своје лично, на поверењу и сарадњи, а да новоизабраним органима жажелим да још боље од нас представљају и воде Клуб у наредном периоду.

Председник Извршног одбора Клуба генерал-потпуковник у пензији Златоје Терзић говорио је о раду тог тела и секција при Клубу у протеклих годину дана. Сумирао је кратко рад податком да је планирано 17 задатака, те да су сви реализовани.

«У оквиру реализације задатака посебно бих истакао наставак добре сарадње са Министарством одбране и Војском Србије. Резултат је организовање изложбе „Да се не заборави“, први пут од настанка (2009) у домовима Војске Србије у Београду, Нишу и Земуну. Такође су организоване посете бази „Југ“ и Другом центру за обуку у Ваљево. Одобрено нам је бесплатно коришћење просторија Дома Војске Србије за активности (седнице Скупштине Клуба, презентације књига, комеморације итд.), као и брода „Козара.“ у оквиру свечане седнице Скупштине. Клуб је организовао посету манастиру „Хиландар“. Чланови су учествовали у обележавању значајних годишњица из наше историје. Једна од активности су и обиласци тешко покретних и старијих чланова Клуба, навео је, између осталог, Терзић.

Потом је генерал-мајор у пензији Стојан Марковић поднео извештај Подружнице у Нишу. Између осталог он је пренео захтев чланова да Клуб одлучије делује када је у питању здравствено обезбеђење војних осигураника и заштита стечених права у области пензијско-инвалидског осигурања.

У извештају председника Надзорног одбора генерал-мајора у пензији Петра Ђорнакова наведено је да су учињени значајни позитивни помаци у раду Клуба.

«Клуб је значајно унапредио материјално-финансијско пословање, нарочито после доношења Правилника о МФП (крајем 2014. године), које се огледа у увођењу интерне контроле, попису и евиденцији материјално-техничких средстава, већем поштовању законитости приликом уговарања роба и услуга, навео је Ђорнаков, који је изнео и неколико предлога. Како су се чланови Клуба изјаснили, те предлоге ће изучити нови састав Извршног одбора и предложити мере.

Помоћ колегама у одбрани пред судовима

После извештаја Слободана Петковића, генерал-мајора у пензији о томе шта је предузето да се помогне генералу у пензији Бориславу Ђукићу, ухапшеног у Црној Гори, па испорученог Хрватској, огласило се неколико чланова Клуба, подржавајући напоре да се ангажују стручњаци из редо-

Ново и старо руководство Клуба

ва генерала, како би се олакшала одбрана оптужених. Петковић је, између осталог, рекао:

«Суочени смо са чињеницом да се поједине наше колеге хапсе (другима се прети хапшењем), и организује им се суђење за „ратне злочине“ које су „починили“ у протеклим догађањима на територији СФРЈ или СРЈ деведесетих година прошлог века. Поједине невладине организације на територији Србије траже, а од међународних институција се најављује, други круг суђења за „злочине“ почињене на Косову и Метохији.

Петковић је предложио да Скупштина Клуба задужи Извршни одбор да предузме мере код надлежних органа Републике Србије и покрене питање пружања помоћи од стране државе Србије (материјалне, правне и друге), њеним грађанима којима се суди за ратне злочине.

Наведен је и пример генерала у пензији Новака Ђукића који је осуђен у БиХ за наводне ратне злочине. Ангажовањем експерата из четири државе и извођењем доказа, установљено је да јединица која је потчињена генералу Ђукићу није испалила артиљеријску гранату за коју је осуђен.

О раду Статутарне комисије говорио је председник тог тела генерал-мајор у пензији Владимир С. Пејак, који је у закључку истакао да „у раду Клуба за период који се подноси извештај није било повреде Статута, нити је покренут поступак за испитивање повреде Статута.

Суд части, како је рекао генерал-мајор у пензији Милош Ђошан, у протеклом периоду није имао посла, што значи да се нико од чланова Клуба није огрешио о официрски кодекс и Статут Клуба.

Скупштина Клуба пре годину дана донела је одлуку да се формира комисија која ће да предложи измене и допуне Статута. За председника Комисије одређен је генерал-потпуковник у пензији Стаменко Николић. Реч је о прецизирању и допуни појединих чланова Статута, којима је отворен пут за успешнији рад Клуба. Сви предлози

комисије, укључујући и онај који је на седници формулисао генерал-мајор у пензији Петар Ђорнаков, једногласно су прихваћени.

Држави дају све што могу, а ништа не траже

За новог председника Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије изабран је генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић, а за председника Извршног одбора генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић.

Извршни одбор Клуба сачињаваће генерали у пензији: Милош Ђошан, Видоје Живковић, др Винко Пандуревић, др Тодор Петковић, Милен Симић, Љубисав Тодоровић, др Радован Томановић, Мирко Томовић, Мирослав Филиповић и Вукајло Чађеновић. У Надзорни одбор Клуба изабрани су: Саво Сокановић, Ђуро Ђелић и Асим Хаџефендић. Новоизабрани чланови Статутарне комисије су Милош Гојковић, Владимир Пејак и Бранко Фезер. Суд части сачињавају Владимир Брдар, Стаменко Николић и Хранислав Стевановић.

После саопштавања изборних резултата, на позив досадашњег председника Скупштине генерала Пантелића, присутнима се обратио нови председник генерал Миломир Миладиновић:

«Захваљујем на указаном поверењу за избор за председника нашег удружења Клуба генерала и адмирала Србије. Истовремено изражавам задовољство не због избора, већ због оствареног јединства у избору предложених кандидата у целини, са вером да ће то јединство бити присутно и у реализацији постављених задатака, односно Програма рада за идућу годину, у складу са важећим прописима и Статутом. Настојаћу да сугестије и предлоге које је досадашњи председник Скупштине дао приликом обраћања реализујем са тежиштем на даљој успостави добрих односа са свим државним органима, а посебно са Министарством одбране и Генералшта-

бом Бојске Србије. Наравно, не занемарујући ни даљу сарадњу са удружењима сличног профила, обавеза и задатака. Ми, када је држава у питању, не тражимо ништа, а можемо много да дамо. Чланови нашег удружења су завршили пет нивоа школовања: основно, средње, академију или слично, командно-штабну академију или слично, школу националне одбране. Не рачунам велики број вас који сте завршили факултете независно од војне школе, не рачунам велики број курсева у трајању од три до 12 месеци. Не рачунам оне који су магистрирали или докторирали у војним или другим наукама, што довољно говори о томе колике су наше могућности, шта можемо да пружимо држави. Просек школе изнад 16 година нема међу својим члановима ниједно друго удружење на простору Србији. То је велики капацитет и гаранција да можемо Програм, уз одговарајућу сарадњу руководства Клуба, то јест Извршног одбора и вас чланова, успешно да реализујемо.

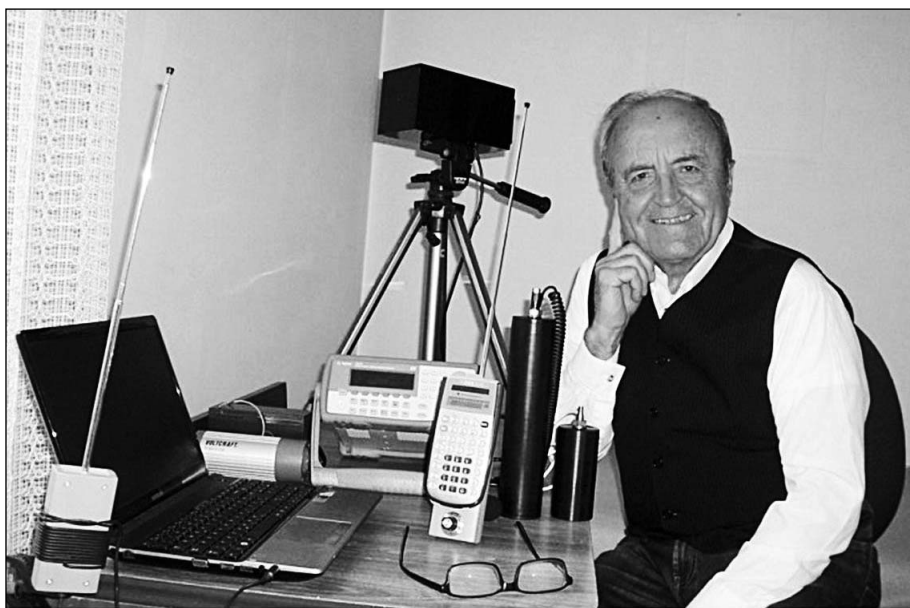
Окупљени генерали и адмиралци усвојили су Програма рада за 2017. годину, из којег издавамо студију „Војска Југославије у одбрани од агресије НАТО-а“ (радни наслов), чију основу сачињавају реферати са три округа стола на ту тему, затим радови чланова Клуба на скуповима других институција и удружења, као и објављене књиге и чланци припадника ВЈ и свих оних аутора из земље и иностранства који у својим делима обрађују ту тему. Један од задатака је и активно учешће у раду Удружења војних пензионера Србије и Удружења ратних војних инвалида на решавању питања од статусног и егзистенцијалног интереса ове популације грађана Србије. У контекст тог задатка доводи се и утицај Клуба на доношење закона и других прописа који регулишу социјални и друштвени статус корисника војне пензије.

3. Пешић

Када се удруже наука и истраживања

КОНСТРУИСАО „ЧУДО“ ОД ТЕХНИКЕ

Каријеру официра Звонимир Јанковић завршио је на челу установе значајне за систем одбране, у којој се примењују математика, електроника и електротехника. По природи знатижељан, оријентисан на непрестано учење и експериментисање и дисциплинован у испуњавању замисли, досегао је високе проналазачке коте.

Звонимир Јанковић са најновијим уређајем

Вишедеценијски упоран и захтеван истраживачки рад пуковника у пензији Звонимира Јанковића, уродио је плодом: успео је да открије фреквенције осциловања елемената периодног система и да конструише „породицу“ уређаја заједничког назива „Радијан“ (97, 2001, 2006, 2011 и „Дуд-15“). Развио је оригиналне методе за хоризонталну и вертикалну електромагнетску проспекцију, као интерферентну методу за одређивање хемијског састава руда, минерала, воде и једињења. Утврдио је да сви елементи Менделеевог периодног система имају различите фреквенције, од најлакшег по атомској тежини – водоника, а са највишом фреквенцијом, до најтежег – нобелијума, односно елемента са најнижом фреквенцијом.

У последње време, како се прочуло да је учинио такав искорак, Звонимира опседају људи од науке и знања из земље и иностранства. Готово да и нема слободног времена, јер сви би да им прикаже како ради то „чудо“ од технике, односно да ли заиста готово непогрешиво утврђује земљишне, стеновите, глинене, рудне, нафтоносне, водене и слојеве других састава до 5.000 метара по вертикали, а и хоризонтални. И све то, маниром талентованог инжењера, прикаже графички и то веома прецизно, укључујући и дебљину сваког од слојева. Реч је о оригиналној методи (интерферентна метода) за хоризонталну и

вертикалну проспекцију, као и за одређивање хемијског састава руда, минерала, воде и других једињења.

Уређај шесте генерације

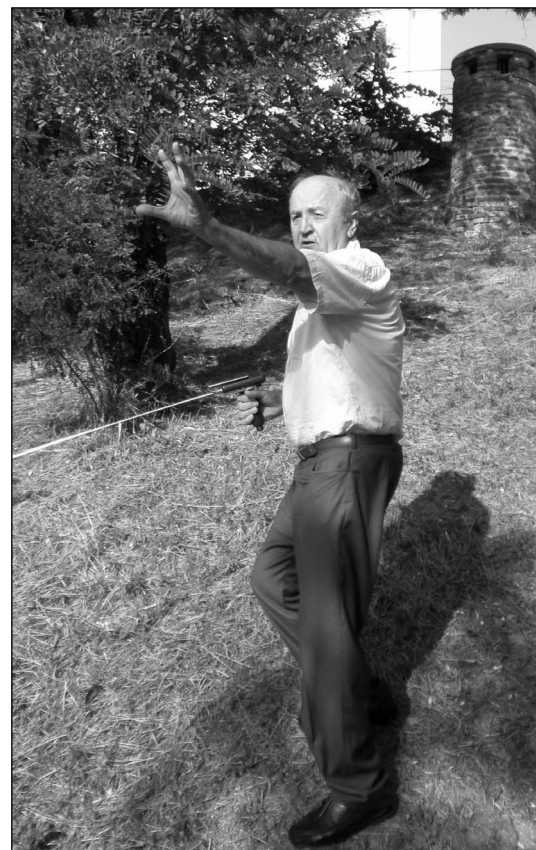
–Ако је Менделеев распоред елемената у табели периодног система сачињен према атомској тежини, открићем фреквенција осциловања елемената, њихов распоред је утврђен према бројној вредности фреквенција осциловања, вели Јанковић.

„Дуд-15“ (дуготаласни универзални детектор), уређај за електромагнетну проспекцију је изум шесте генерације који се употребљава за детекцију прецизне локације: дијаманата, опала, руда-минерала, нафте-гаса, воде и скривених предмета, а служи и за одређивање њихове дубине у земљи.

Принцип рада заснива се на емитовању електромагнетног таласног снопа одређене фреквенције за сваки тражени елемент (једињење) и детектовању рефлектованог снопа на површини терена.

Метода омогућава приказ на топографској карти лежиште и дефинисање дубине залегања различитих материјала у земљиној кори.

–ЕМР картирање, као вид проспекције изводи се у циљу дефинисања граница простирања подземних вода, нафтних колектора и рудних тела. По одређивању

Изнад калемегданских лагуна којима је одредио величину и границе

граница простирања тражене материје, дефинише се најперспективнија микролокација за вертикалну проспекцију. Густина мерења зависи од геометрије и природе истраживаног лежишта. Координате ивица лежишта региструју се помоћу ГПС пријемника, а затим се уносе на ситуациону карту, напомиње Јанковић.

Вертикална проспекција изводи се у циљу утврђивања дубине залегања предметног материјала (једињења) у земљиној кори. Основна примена вертикалне проспекције је утврђивање дубине залегања хидрогеолошких колектора, нафтних слојева, рудоносних зона, одређивање њихове дебљине (моћности) и вертикално рашчлањавање литолошке секвенце – литолошког стуба. Резултати добијени овим истраживањима приказују се у виду прогнозних геолошких стубова и профила.

Патент заштићен прошле године

Дуготаласни универзални детектор до сада је примењен: преко 5000 мерних тачака приликом хидрогеолошких истраживања. Коришћен је у истраживањима нафте и гаса, заштите животне средине и проспекције на јаловиштима. У Бору је истраживано јаловиште које је акумулирано још у време када је руду експлоатисао чувени Вајферт. Тим уређајем је у јаловини детектована већа концентрација, злата сребра и бакра него што је она (концентрација) регистрована у руди која се сада копа и прерађује. Ускоро ће се истраживати налазиште у руднику Леце код Медвеђе, испод Радан планине.

Према прелиминарним истраживањима

Обележавање 23-годишњице Оп Од УВП Земун У ЗНАКУ НАРОДНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

ма, у Бору је просечна концентрација злата негде пола грама по тони руде, а у руднику Леце – два грама. Слично је и са садржином бакра

Нови детектор, са потребном документацијом, пријављен је прошле године Заводу за интелектуалну својину.

„Дуд–15“ одређује концентрацију елемената и једињења по тони и то у милиграмима. То се прочуло у свету, па је тренутно јага за истраживањима племенитих метала, а наваљују и нафташи. Без одговарајућих знања, уређај не може да се тек тако употреби. Обучавање за употребу траје најмање месец дана.

–Када се испитује терен, ја мерим, а други буше. Направим геолошке профиле, на којој дубини, која концентрација и онда се упоређују подаци. Пракса је показала одступање од само три до пет одсто. Радил смо детаљну проспекцију Новог Сада и Петроварадина. О томе је објављена публикација. Тренутно је у жижи детекција експлозива и објеката испред земље. Овај уређај може и дрогу да открије, подвлачи Јанковић.

Хидрогеолошка истраживања воде (пијаће, минералне и термалне) вршено је на преко 4000 мерних тачака на различитим дубинама – од 20 метара за бунаре до 1200 метара за термалне воде. У зависности од хемијског састава и температуре воде имају различите фреквенције, па је уз помоћ уређаја могуће утврдити о којој води је реч. На основу броја мерних тачака и броја ископаних бунара и урађених бушотина утврђена је вероватноћа откривања воде и састав геолошког профила од 93 одсто.

Новим изумима типа „Радијан“ истражене су руде – минерали, драго и полудраго камење на Балкану, у Русији, Казакстану, Киргистану, Пакистану, Северној Осетији, Ирану и Јужној Африци. Вероватноћа детекције на преко 1000 мерних тачака износи око 85 одсто.

Откривени мамути и вредно благо

На војним полигонима опитована је даљинска детекција пластичног експлозива. Показало се да је могућа даљинска детекција експлозива од шест килограма на 100 метара, са вероватноћом од 90 одсто.

У СФРЈ за истраживања нафте и гаса потрошено је више од 2,5 милијарди, долара. Око 18 одсто бушотина било је позитивно. У Новершкој на сваких 100 бушотина само су две биле позитивне. У Пољској је урађено 68 бушотина за угљне шкриљце. Ниједна није била позитивна. Бушотина од хиљаду метара кошта најмање милион долара. Дакле, много је пара потребно за истраживања бушењем. Новим уређајем неупоредиво се смањују трошкови.

Уређај који је конструисао и од различитих елемената саставио Звонимир Јанковић примењен је и у археолошким истраживањима. Тако је на терену Врелу код Шаркамена (близу Неготина) откривено благо мајке римског императора, у Виминацијуму су откривена три скелета мамута, а на локалитету Сирмијум детектован је златни пехар.

После две деценије интензивних истраживања Јанковић истиче да су учињени први кораци за нову науку – геовибрологију.

3. Пешић

Годишњица организације војних пензионера у Земуну обележена је 25. октобра у просторијама Удружења. Председник Оп Од Цветко Јокановић поздравио је госте, међу којима су били председник УВПС Љубомир Драгањац, социјални радник Дома пензионера Бежанијска коса Милица Ђаковић, начелник РЦ МО Земун Константин Војиновић, потпредседник Удружења пензионисани војних летача и падобранаца Војислав Стојановић, потпредседник Оп Од УВП Нови Београд Драгољуб Давидовић и други.

Потом је Јокановић подвукао да је Удружење у протеклом периоду било заштитник права и достојанства војнопензионерске популације, решавајући питања социјалног осигурања, здравствене заштите, стамбеног обезбеђења и текућих потреба пензионера.

–У години на измаку одржали смо четири седнице Оп Од и редовну седницу годишње Скупштине. У току је најважнији задатак – потписивање народне иницијативе да се хитно донесе закон о престанку важења закона о привременом уређењу начина исплате пензија и Закона о измени Закона о пензијско-инвалидском осигурању. Непопуларним законом просечна војна пензија умањена је за 15,6 одсто. Том мером обухваћено је 96 одсто корисника војне пензије, нагласио је Цветко Јокановић.

Председник земуних пензионера је подвукао и чињеницу да су војне пензије за период од 2008. до 2015. године уместо за 11,06 одсто, усклађене за само 6,85 одсто. Подржао је захтев да се пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника врати у Фонд СОВО. Истакао је бригу посвећену непокретним, слабовидим и тешко болесни-

Уводно излагање поднео је Цветко Јокановић

ма. Једнократну новчану помоћ, како је рекао, у последњих годину дана добило је девет чланова УВП из Земуна.

Присутнима се обратио и председник УВП Љубомир Драгањац, чије је излагање већим делом било посвећено акцији уставне иницијативе, а говорио је и о другим проблемима које тиште војне пензионере, посебно апострофирајући стање у војном здравству.

На скупу су уручена и признања УВПС. Повелја Удружења припала је Радославу Панђићу и Милану Гаврићу. Платета УВПС додељена је Радомиру Саватовићу, Крумету Спасковском, Радовану Обрадовићу и Јовану Бранковићу. Захвалница УВПС уручена је Цветку Суши.

Прелазни пехар најуспешнијег месног одбора припао је оном који делује у МЗ Батајница. Захвалница Оп Од УВП додељена је Геронтолошком центру Бежанијска коса, а тим признањем се окитило и шесторо корисника војне пензије. Уручено је још 11 поклона у виду предмета.

Трајче Матушев

УВП Шабац ИНИЦИЈАТИВА ПОКРЕНУЛА ЧЛАНОВЕ

Уставна иницијатива покренула је не само организацију војних пензионера, већ и сваког појединца. Потрудили су се да искористе могућност којом би пензије биле враћене на ранији ниво.

По покретању иницијативе у Град Шабац организовано се кренуло у акцију. Одржан је састанак Градског одбора УВП и подељена задужења сваком члану. Као најбоља места за потписивање иницијативе одређена су канцеларија Удружења и Гарнизона амбуланта, тако да су седам дана чланови одбора дежурали на тим местима. Претходно су војни пензионери о томе обавештени писменим обавештењем, по принципу од врата до врата.

Војни пензионери су са великим интересовањем прихватили акцију и радо се одазива-

ли да потпишу иницијативу. Током акције није било проблема.

Захваљујући доброј организацији акције под непосредном бригом председника Ђорђа Момчиловића и секретара Милана Бркића, у којој су учествовали сви чланови ГО УВП Шабац, иницијативу је потписало око 300 војних пензионера и чланова њихових породица.

У Градском одбору УВП Шабац веома су задовољни успешним спровођењем ове акције.

С. Стојановић

Биолошка регресија становништва Србије

ЗВОНА
НА УЗБУНУ ЗВОНЕ

Ако се настави садашњи тренд опадања природног прираштаја, Срби би половином двадесетпрвог века могли постати мањина у сопственој држави

Демографски развитак је комплексан процес у којем биолошки, друштвено-економски, географски, културни и други чиниоци имају одлучиућу улогу. Историјски карактер развоја становништва данас је општеприхватљив и научно утемељен. Режим репродукције становништва доживео је у последњих сто година корените промене. Развитак становништва Србије је специфичан по многим својим обележјима. Демографска транзиција јавља се касније него у западноевропским и северноевропским земљама. Процес демографске транзиције је на неким подручјима завршен а на неким је још у току (Косово и Метохија). При томе се под основним карактеристикама демографске транзиције подразумева: опадање смртности нарочито смртности одојчади; затим опадање natalитета; прелазак од неконтролисаног ка контролисаном фертилитету у браковима; и промене у старосној структури становништва као последица демографског процеса старења.

Детерминантне кретања становништва уопште могу бити природне, механичко-просторне и друштвене.

Суштина анализе кретања природног прираштаја јесте да укаже на забрањивајуће последице његовог константног опадања, због чега може доћи, у релативно кратком временском периоду, до промене националне старуктуре становништва Србије. Ако се настави садашњи тренд опадања природног прираштаја, Срби би половином двадесетпрвог века могли постати мањина у сопственој држави.

Проблем данашњег сатновништва екумене није у великом броју, него у великим регионалним разликама, снажној концентрацији главнине човечанства на релативно скупеном простору и израженом сталном кретању. Оно је последица низа природних и друштвених чинилаца. Најзначајнији природни чиниоци су: карактеристике рељефа копна; климатски услови са тежиштем на топлотним појасевима; плодност тла; богатство водом и близина водама; богатство вегетацијом; проходност и комуникативност; и богатство рудама и минералима. Најзначајнији друштвени чиниоци су: друштвени стаус; економски услови; животни стандард; ниво друштвене свеисти; могућност образовања; услови за запошљавање; друштвена средина и општи услови живљења; могућност задовољавања културних и других потреба; и услови формирања породице. Процес пресељавања становништва је врло сложен и на њега утичу, поред природних, економских и друштвених и други чиниоци: психоло-

ПИШЕ: проф др
Слободан
МИШОВИЋ,
пуковник у пензији

шко стање; привлачност градског живота и тежња човека за бољим стандардом и променом статуса.

Србија је типичан пример земље са веома различитим типовима регионалног природног прираштаја. Узроци су историјска, економска и политичка збивања која су условила неједнак тренд демографске динамике. У јужним деловима Србије присутан је тренд демографске експанзије, у северним па и источним деловима рационална и умерена динамика становништва са тенденцијом кретања ка демографској стагнацији-депопулацији.

Прираштај становништва Србије после 1945. године

Присутне су две групе узрока опадања природног прираштаја становништва Србије у периоду после Другог светског рата, екстерни и интерни. У најзначајније екстерне узроке опадања природног прираштаја спадају: трајање периода хладног рата; процес изградње новог светског поретка - униполарног света; процеси глобализације и мондијализације; неравномерна и неправилна расподела богатстава између развијених и неразвијених земаља у међународној заједници; сложеност стања у међународним односима; зависност малих и неразвијених земаља од високо-развијених и богатих земаља Запада; економски притисци на мале и неразвијене земље; претње прекомерном употребом силе према малим и неразвијеним земљама; прекомпоновања и детериторијализације простора малих земаља које имају сложену етнодемографску структуру становништва; непостојање јасног приступа демографским кретањима у свету од стране УН и других институција и организација и неповољан геостратешки положај Србије у међународној заједници.

Најзначајнији унутрашњи узроци опадања природног прираштаја становништва у Србији су: константно опадање natalитета; стални пораст mortalитета; негативне промене старосне структуре; низак ниво стопе фертилитета; изражено просторно кретање становништва; промене у дру-

штвено-економској структури становништва; опадање нивоа превентивно-медицинских мера заштите становништва; задржавање традиције рађања само једног детета; недовољна брига друштва за заустављање процеса биолошке регресије становништва; и ратна страдања.

Спољашњи узроци опадања прираштаја

Трајање хладног рата је један од битних узрока опадања природног прираштаја становништва у Србији. Веома мало се водило рачуна о стању становништва, па је демографска политика била на маргинама укупних друштвених кретања. Србија као чланица заједничке државе била је у подређеном положају у погледу економског и друштвеног развоја у односу на неке друге чланице као што су Словенија и Хрватска. У овом периоду Србија и тадашња заједничка држава представљала је тампон зону између Истока и Запада. Такво стање је створило простор за интензивне економске миграције становништва Србије ка развијеним земљама Запада. То је било радно и репродуктивно најспособније становништво, а то је имало непосредан утицај на биолошко обнављање становништва које је настрадало у периоду трајања Другог светског рата.

Процес изградње новог светског поретка "униполарног света, интензивира се почетком последње деценије двадесетог века, у којем распадом Варшавског пакта, доминантну улогу у светским збивањима преузимају САД и НАТО. Оправдање од стране заговорника новог светског поретка тражи се, тобоже, у новим вредностима које треба достићи на глобалном плану, као што су: економски просперитет; развој демократије; поштовање људских права и слобода и права мањина; владавина права и правна држава; слобода предузетништва; и овореност и слободно тржиште. Због тога је свет данас сегментован у три категорије развоја: развијени центар; полуразвијено окружење; неразвијена периферија.

Основна три процеса који прате изградњу новог светског поретка су глобализација, мондијализација и технологија. Процес наметнуте транзиције оптерећује највише становништво Србије које се бори више за голи опстанак него за боље услове развоја и стандарда. Оваква кретања у међународној заједници присиљавају становништво, посебно младе да траже (мигрирају) нове просторе где ће моћи створити услове живљења достојне човека, што ставља у други план оснивање породице и стварање потомства.

Неравномерна и неправилна расподела богатстава између развијених и неразвијених земаља у међународној заједници, један је од узрока који највише погађају становништво малих и неразвијених земаља. Неравномерна расподела природних богатстава није последица стања у малим и неразвијеним земљама, како то богати желе да прикажу, ради оправдања својих глобалних интереса, већ стања у развијеним земљама које свој врхунски техничко-технолошки развој не могу задовољити својом постојећом сировинском базом, већ додатним капацитетима које црпе највећим делом из неразвијених и малих земаља.

Ти закључци кореспондирају са ставом

Бела куга сваке године смањи број становника у Србији за око 30.000 становника

вима неравноправног положаја субјеката (држава) у међународној заједници, имајући у виду све елементе који одређују геостратешки положај једне земље у глобалним размерама. Због тога неравномеран распоред богатства свих субјеката у међународној заједници, непосредно се одражава на потребе становништва појединих земаља, нарочито малих и неразвијених земаља, међу којима је и Србија а које немају могућности коришћења сопствених природних и других богатства у планирању сопственог пута бржег економског и укупног развоја.

У виокоразвијеним земљама 98 одсто капитала

Сведоци смо да глобална постиндустријска олигархија користи нове технологије за распрострањење своје моћи. Због тога је данас у виокоразвијеним земљама концентрисано 92% финансијског капитала и 98% технолошких иновација. Неразвијене и мале земље у свету са 80% укупног становништва екумене, поседују свега 12% индустријске производње и 16-20% друштвеног производа од чега 45% иде на отплату дугова развијеним земљама.

Становништво света доживљава огромне диспропорције у развоју, које се стално повећавају: 1920. године 1:3 у корист богатих; 1945. године 1:100 у корист богатих; у последњој декади 20. века 1:750 у корист богатих, да би у првој декади 21. века достигле однос 1:1000 у корист богатих. Мора се имати у виду, да је стање становништва неразвијених и малих земаља критично, имајући у виду да данас 22 најбогатија човека екумене располажу већим богатством од 35 неразвијених држава света, или да 45 најбогатијих људи света располаже богатством већим од 72 неразвијене државе света. То су параметри који указују да је становништво малих и неразвијених држава, међу којима је и Србија, у неравноправном и скоро безизлазном положају у међународној заједници, у којој јој прети економски па чак и биолошки опстанак.

Сложеност стања у међународним односима непосредно се одражава на стање у Србији и другим малим и неразвијеним земљама. Сложеност стања у међународним односима карактерише: примена дво-структурних стандарда у решавању најзначај-

нијих проблема у међународној заједници; непоштовање правних норми исказаних у међународном праву; експлоатација природних богатства од стране развијених и моћних земаља; прекомерна употреба силе према малим и неразвијеним земљама ради задовољавања интереса развијених; ускраћивање хуманитарне и друге помоћи неразвијеним земљама, посебно онима које су „непослушне“; и све израженија примена репресивних мера према земљама као што је Србија. То је проузроковало поделу света на свет сиромаштва и неразвијености, на једној страни, а на другој свет богатих који у рукама држе највећи део светског капитала.

Зависност малих и неразвијених земаља од високоразвијених земаља Запада огледа се у зависности у свим областима живљења, економском развоју, производњи добара, технолошким развоју, способности одбране територијалне целовитости и суверенитета, заштити друштвених и културних вредности и утицају на решавање горућих питања у међународној заједници. Последице завиности се највише одражавају на становништво којем је ускраћен и константно се ускраћује право на живот достојан човека.

Стандард опао са више од 60 одсто

Присутност економских притисака на мале и неразвијене земље, међу којима је и Србија. То је основни узрок који непосредно одређује статус Србије у простору Балкана, југоисточне Европе и Европе као целине. Присутан је читав спектар економских притисака, почев од ускраћивања економске помоћи, преко увођења ембарга на увоз појединих роба до прекида економских односа. Србија је у последњој деценији 20. века трпела економске санкције уведене од великог броја земаља света а највећи број чиниле су западне развијене земље. У периоду економских притисака, миграције првенствено међународне и континенталне, се повећавају за више од 50%, опада стандард становништва за више од 60% и угрожава се биолошки опстанак значајног дела сиромашне популације.

Присутност претњи прекомерном употребом силе малим и неразвијеним земљама, је фактор који ове земље а посеб-

но Србију држи у сталној тензији претњи њиховој независности и територијалном интегритету. Имајући у виду, да интереси Србије и других држава нису исти већ по правилу различити и супротни, у међународним односима развијају се процеси сарадње и сукобљавања. У случајевима неиспуњавања интереса развијених, посебно САД, прибегава се прекомерној употреби силе, вођењу рата и агресије, као што је то био случај 1999. године, када је безразложно бомбардована Србија од стране 19 земаља Атланске алијансе. Применом силе, нарочито војне, нарушава се територијална и политичка организација друштва и економска аутономност. Из тога је произашла веома логична формула када се разматрају односи у савременој међународној заједници, а то је да развијени и моћни раде шта хоће а неразвијени и мали што морају.

Присутност прекомпоновања и детериторијализације простора малих земаља које имају сложену етнодемографску структуру становништва, представља Србији сталну претњу одузимања значајног дела њене територије (Косово и Метохија) и подстиче територијалне претензије неких суседних земаља које су се појављивале и у прошлости. Прекомпоновање територија, САД врше већином у земљама које имају сложену етничку или верску структуру, каква је и Србија. На тим основама распарчана је територија бивше Југославије и једнострано је под патронатом САД проглашена независност Косова и Метохије. Поред тога Србија се стало суочава са и даље израженим претензијама на делове територије од стране Бугарске, Албаније, Хрватске и Румуније.

Кућа на раскрсници путева освајача

Непостојање јасног приступа демографским кретањима у свету од стране УН и других институција и организација, указује да се глобална демографска политика не остварује и да се у већини случајева оставља националним демографским политикама о тако значајним питањима без икакве подршке.

Неповољан геостратешки положај Србије у међународној заједници, наводи на закључак да је њен простор још од најстаријих времена до данас изложен утицајима других регија и других народа и цивилизација од Илира, Римљана, Турака до данашњег словенског народа. На геостратешки положај Србије утичу три групе чинилаца: екстерни (спољашњи), интерни (унутрашњи) и географски. Значајно је указати на унутрашње чиниоце неповољног геостратешког положаја Србије, а то су: припадност земљама у транзицији; промене у положају у међународној заједници; промене у економском положају у окружењу и свету; промене у изградњи чврстог система одбране; изградња тржишне економије и капитал односа; приватна својина као основа својинских односа; изградња парламентаризма; веома неповољна економска кретања; и постојање неуралгичних подручја (Косово и Метохија, југ Србије, Рашка регија и северни део Војводине). Посредица тога је несигурност становништва за опстанком на својим вековним огњиштима, што за собом повлачи веће миграције становништва.

На основу Закључака са седнице Председништва СФРЈ од 25. јануара 1991. године да надлежни војни органи у вођењу даљег судског поступка имају сарађивати са надлежним органима Републике Хрватске, из Београда ми је наложено да у том смислу позовем на састанак министра Бољковца или начелника Службе државне сигурности Јосипа Перковића, ради договора задатака на којима би се њихови органи у даљем требало ангажовати.

Убрзо је код нас у Одељење безбедности дошао Јосип Перковић, изговарајући се да министар није могао доћи јер је на неком састанку. Сасвим сигурно, ствари разлог није био никакав састанак него несигурност министарства да ли му се нешто догодило у Команди војне области, после обелодањене његове улоге у филму који је приказан јавности. То закључујем и по у почетку несигурном и нервозном држању Перковића када смо га ја и Бошко примили доста уздржано и резервисано, као да се нисмо раније знали и сарађивали годинама.

Одмах на почетку састанка позвали смо се на Закључке са седнице Председништва СФРЈ од 25. јануара да у даљем поступку који је покренут пред Војним судом у Загребу треба да заједнички радимо и да сарађујемо. У том смислу ми предлажемо: прво, учешће органа МУП-а у претресима ради проналажења и одузимања илегалног оружја; друго, учешће у привођењу лица по захтевима војног истражног судије; треће, проналажење и одузимање документације у вези са куповином оружја у иностранству која се налази у „Астри“ и, четврто, истраживање и документовање наоружавања и војног организовања на подручју Бјеловара и Жупање.

Перковић као претходница Бољковца

Перковић је поставио питање да ли се то подразумева да органи Државне сигурности неће са нама учествовати и у разговорима са притвореним лицима. То му је одмах потврђено и речено да не можемо то радити са органима који су управо учествовали у илегалном увозу и прикривању оружја и паравојних састава. Он се почео правдати да све што је радио, радио је по налогу руководства Републике Хрватске.

У на моменте оштрој расправи, револтирано се диго и повишеним гласом је упитао није ли он овде можда ухапшен, на шта му је одговорено да седне и да не подиже глас, јер би му се и то могло догодити. Ипак, и поред повремено оштрих речи и жустрог дијалога, Перковић је на крају испољио спремност да се договор у свему испоштује и у томе је обећао одговорно ангажовање органа унутрашњих послова Хрватске. Ипак, каже, о свему ће морати да се сагласи и министар Бољковац, али сматра да ту неће бити никаквих проблема.

Ради конкретизације појединих задатака, ја и Бошко смо прихватили да се сутра састанемо са Перковићем у његовом кабинету. Међутим, знали смо да је долазак Перковића очигледно био само Бољковчева претходница. Интересантно, на разговору и при поздрављању, Перковић нам је честитао на професионално добро одрађеном послу и квалитетним тајним снимцима, али нам је колегијално замерио зашто се и његово име нашло у филму за јавност.

Само што смо се раскомили код Перковића кад ево, као случајно, наишао је Бољ-

Покушаји да се правди приведе Мартин Шпегел

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОСТУПАЊЕ СЛУЖБЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Из Управе ми је, на јучерашњу депешу о изненадном сусрету са Шпегелом, јављено да прихватим контакт са њиме али не ради разговора већ ради лишавања слободе, јер, он се није одазвао позиву истражног судије да дође на разговор, па сада постоје законски услови да га слободе лиши Војна полиција.

ПИШЕ:
Александар
ВАСИЉЕВИЋ
Генерал-потпуковник
у пензији

ковац и лоше одглумио изненађење да смо ја и Бошко ту. Онда смо сви прешли у његов кабинет и тамо наставили разговор.

Бољковац је баш глагољив и слаткоречив човек. Почео је о себи од партизанских дана, па како је он свим срцем да се очува Југославија, али да је сада смутно време у којем има разних јастребова, но да ће се они у Хрватској ипак изборити са њима. Похвалио се како је он, малте не, сваки дан у контакту са генералом Грачанином у Београду и да је сада, када мутна вода брег рони и свакако смеће носи, неопходна хладна глава и топло срце.

Стопирене нове набавке оружја

Стрпљиво смо га слушали али када је почео о братству и јединству и да је он, наводно, почасни грађанин града Крагујевца, морао сам га прекинути и рећи да би му било боље да то сада крагујевчанима ни случајно не спомиње, јер би били у стању да га растргну због онога у шта се упустио са Шпегелом. Тада се почео правдати да га је он критиковао што се оружје почело неконтролисано делити, али да је ипак све дошло на крају под полицију. Узгред је споменуо да је целокупна набавка вршена само за потребе полиције, да су до сада добили само 10.000 цеви а да је требало да се добије још 20.000, али је испорука стопирана због интервенције ССНО. Иначе, он и МУП којим руководи, спремни су за поштenu сарадњу са војном службом, само нека им поставио захтеве и све ће ићи без проблема.

Ја сам га посаветовао да треба да се дистанцира од делатности коју су спроводили Шпегел и ХДЗ јер је непобитно документовано да оружје није ишло у складишта и евиденцију МУП, већ да се без икакве документације делило паравојним саставима

ХДЗ по разним шупама, гаражама и игралиштима. Потврдио је да сам ту у праву али да су сада ти проблеми решени и да је све под контролом МУП-а. Ето, извињава се, он мора да иде опет на неки састанак, но он и Перковић позивају мене и Бошка да дођемо на вечеру у њихов центар на Тушканцу. Не где око 19.30 часова, каже да мало поседимо и попричамо, што смо прихватили.

Перковићу смо доставили писмени захтев да нам се на информативни разговор у касарну у Вировитици одмах приведе Белани Иван из Сухопоља, због сумњи да је у његовој кући било ускладиштено и дистрибуирано оружје. Ми немамо ништа против да се разговор обави и у центру државне сигурности у Бјеловару, али да нам се тамо обезбеде све техничке могућности за квалитетно документовање разговора. Прихватио је да то, ипак, буде у касарни у Вировитици, где ће његови органи већ данас привести Беланија.

Ми смо у Вировитицу упутили екипу за прихват Беланија, којом је руководио пуковник Миленко Глигоровић из Управе безбедности у Београду. Међутим, оперативци СДС никако да се јаве са Беланијем, а онда одједном јављају се из МУП-а у Вировитици и кажу да су у извршавању задатка имали „становитих проблема“ и да се разговор неће моћи обавити у команди гарнизона у Вировитици, него ће се морати у центар Државне сигурности у Бјеловару.

Шпалир специјалаца за „свечани“ дочек

„Становити проблеми“ су били у томе што када су у Сухопоље стигли органи Државне сигурности, Беланијево наоружано обезбеђење од око двадесетак људи, мислећи да су то стигли косовци да хапсе Беланија, разоружали су органе Државне сигурности и привели их у МУП у Вировитици, никако не верујући службеним легитимацијама које су им ови оперативци показивали. Убрзо су у МУП код Трохе пристигли функционери из месног одбора ХДЗ у Вировитици са Беланијем, тражећи гаранције од Јосипа Перковића да Белани неће бити ухапшен већ да ће одмах по завршеном разговору, али не у касарни него у Центру државне сигурности у Бјеловару, бити пуштен кући.

Пуковник Глигоровић није хтео да прихвати никакве услове, него је тражио привођење Беланија у службене просторије МУП-а. Међутим, под притиском, органи државне

Поглед на Загреб данас

сигурности пустили су Беланија да се врати у Сухопоље, а они су отишли у Загреб.

Док се ово догађало, ја и Бошко смо стигли на Тушканац. Одредили смо се да тамо одемо у униформи и без оружја, иако су нас из Београда упозоравали на опрезност. Од уласка у Центар специјалних јединица МУП-а Хрватске, па све до зграде у којој су нас чекали Бољковац и Перковић, био је постављен дуги шпалир специјалаца у комплетној опреми и са пушкама у рукама.

У једном салону где су нас Бољковац и Перковић чекали био је постављен сто за више особа. Захвалио сам се министру на „свечаном“ дочеку и замерио му што нас опет покушава импресионирати са наоружаним специјалцима и пред зградом Републичког МУП-а а сада и овде, а он се почео изговарати да није желео ништа лоше, него само да нам исказе дужно поштовање.

Дуго смо стајали и ћаскали уз аперитив, па пошто никако да седнемо за сто, а видим и три тањира више, питам не чекамо ли још некога. Бољковац каже да никога не чекамо и да можемо да поседимо и почнемо. А онда је зазвонио специјал и јавио се Перковић, који се почео мрштити и нешто мумлати. Очигледно су га извештавали о „становитим проблемима“ у Бјеловару.

Дијалог са министром Шпегелем

Одједном, негде око 19.45 часова, у сепару је ушао министар Шпегел, огрнут капут, са њим и његов шеф кабинета а неки минут касније и Жељко Томљеновић, Бољковчев помоћник, такође „човек са касете.“ Дакле, њих смо чекали и сада су сва места за столом била попуњена. Шпегел је сео између мене и Бошка, па када сам му био представљен јер се до тада никада нисмо сретали, почео је:

–А, ви сте тај Васиљевић? Па шта нам има новог у нашем лијепом Београду?

–Ништа, тамо је минус 25 степени, има око четрдесетак људи на трауматологији због поледице и ветра.

–А, значи и тамо је хладно...

–Не, није „хладно-хладно“, него је само „ветровито-ветровито“.

–Знаци, и за то знате...

–Знамо и за то и за још много тога. Због тога би било најбоље да ме оставите на миру, јер да сам знао да ћете и ви вечерас бити овде, ја не бих ни дошао.

–Види, види, још један Милутин Кукањаци у војсци! А јесам ли то ја, можда, ружан па ви не би сте седели самном?

–Знате шта, када сте ви у питању, будите сигурни да су у армији сви Кукањаци.

–Добро! Хтео сам само да вам кажем да сте у оном филму много тога тенденциозно исконструирали, са сведоцима које сте ми подметнули. А ја и сада сматрам да о свему можемо мирно и трезвено разговарати. Ево, пренесите генералу Кадијевићу да се можемо договорити и око враћања оружја и око свега, а могу и са вама разговарати.

У страху су велике очи

–Нисам ја ваш курир да некоме нешто преносим. Назовите ви генерала Кадијевића, па му ви то сами кажите.

–Добро, Јосипе, ја морам сада ићи, имам неки састанак код Манוליћа. Па, ето, Бошко, можемо се сутра чути.

Како су дошли, тако су и отишли, а ми смо убрзо завршили ову вечеру. Поздравили смо се, готово као у стара добра времена, па смо ја и Бошко пожурили у команду да пошаљемо исцрпну депешу за Београд, јер је дан обиловао многим активностима.

Из Управе ми је, на јучерашњу депешу о изненадном сусрету са Шпегелом, јављено да прихватим контакт са њиме, али не ради разговора већ ради лишавања слободе, јер, он се није одазвао позиву истражног судије да дође на разговор, па сада постоје законски услови да га слободе лиши Војна полиција. Са Бошком сам се договорио да он назове телефоном Шпегела и да му покуша заказати састанак у просторијама Дома ЈНА где је раније често долазио.

Одмах након што су се чули, Шпегел је прихватио разговор са Бошком истичући да он остаје при синоћној тврдњи да сви заједно треба да учинимо све да се искрсли проблеми не решавајући силом, него на миран и договоран начин. Он и Бољковац учиниће све да се изврши наредба и спроведу Закључци Председништва СФРЈ. Није задовољан непријатним држањем генерала Васиљевића али, у реду, примиће га у свом кабинету па ће разговарати.

Када му је Бошко рекао да није угодно да генерал долази код њега у Министарство одбране, већ да је боље да се нађемо на „неутралном терену“, ето, у Дому ЈНА где је он увек радо и до недавно долазио, Шпегел се „захвалио“ таквом предлогу и рекао да то

не долази у обзир, него да се можемо са њиме наћи само у неком објекту Министарства одбране или МУП-а. Бошко је то на мој знак прихватио, а онда му је Шпегел рекао нека он даље детаље око нашег сусрета договори са његовим шефом кабинета, јер он опет мора на неки састанак у владу.

Ми смо одмах анализирали ситуацију и оценили да би најбоље место могло бити објект МУП-а на Сљемену, јер Шпегел до тамо мора доћи правцем који је имао више погодних места да га пресретне заседа екипе наших специјалаца. Одмах су извршене све потребне припреме за такву акцију, чекала се само одлука Тробетара, шефа Шпегеловог кабинета. Прошло је читаво пре подне на чекању а он се не јавља. Ми смо се у међувремену договорили да ако се нико од њих не би јавио, да их Бошко назове пред крај радног времена и каже им да је генерал Васиљевић морао отпутовати у Београд, па ћемо састанак договорити за неку другу прилику.

Непрестана „шминка“ хрватског МУП-а

Тек нешто после 12 часова, Тробетар је назвао Бошка и рекао да му да је министар јавио да неће доћи на састанак са Васиљевићем због тога „што Книн није још увек разоружан.“ Добио је одговор да Васиљевић није ту јер је морао хитно за Београд а да Шпегел може своје примедбе да му лично пренесе када се из Београда буде вратио у Загреб. Очигледно, неко је из Врховништва добро проценио ситуацију, па је посаветовао Шпегела да не би било паметно да иде на било какав састанак са људима из војске јер би могао бити ухапшен. И, тако је та сесквенца са Шпегелом била завршена.

Иначе, нема дилеме да у ових неколико дана све сто ради МУП Хрватске по нашим захтевима, обична је шминка и јасно је да се од њих не може очекивати ништа више од убичајених празних прича и обећања. Убрзо ми је то потврдио и министар Бољковац са којим сам контактирао претходних дана. Отворено ми је рекао да га треба разумети у којој се он ситуацији налази, да је он практично између чекића и наковња и да ће због тога морати да назове лично Стипу Месића и од њега затражи јасан став и одговор – хоће ли се у Хрватској доследно спроводити раније преузете обавезе у вези са Наредбом и Закључцима Председништва СФРЈ или неће, јер он мора да флертује и изговара се пред ЈНА а то му као човеку тешко пада.

Не очекујући у оваквој ситуацији да ће МУП заиста предузети озбиљне мере да испуни преузете обавезе, ангажовали смо наше органе да изврше извиђање на терену и лоцирају где се налазе Белани и Бјелобрк. За Шпегела знамо да се више нигде не појављује у јавности и да је склоњен у центар специјалних јединица МУП-а на Тушканцу, где се налази под појачаним обезбеђењем. Војна полиција није пронашла ни Беланија на стану јер је очигледно да је упозорен да се склони и да се по свој прилици налази у Центру МУП-а у Ракитју.

Уз 160-годишњицу рођења Николе Тесле (4)

ВЕЛИКИ ПРОТИВНИК
РАТОВА

Огроман Теслин допринос радиотехници није само у томе што је указао на могућност бежичног преношења сигнала, већ и то што је први извео експерименте којима је своја открића и практично потврдио. • Сигнали радио-станице, изграђене покрај Њујорка бежичним путем, досежу на удаљеност већу од 40 км. • Управљање моделом брода путем радио-сигнала неки схватили као жељу да се направи ново оружје - торпедо. • Теслин „телеаутомат“ наговестио откриће данашњег робота.

Пише: Влада РИСТИЋ

Тесла је поцепао уговор и ситне комадиће потпуно безвредне хартије бацио у корпу за отпатке, а Вестингхаус - не скривајући огромно задовољство и дивећи се неочекиваном гесту славног проналазача - могао је ослобођен великог терета у души да се врати у Питсбург и да реорганизује своје електрично и индустријско друштво, које ће Теслин полифазни систем наизменичних струја ставити на располагање свету. „Можда никада у историји“ - написао је Џон О' Нил - „није забележена оваква жртва пријатељству, као ова коју је Тесла принео Вестингхаусу својим огромним поклоном од најмање 12 милиона долара неисплаћених тантијема, мада је Вестингхаус од тога имао само посредне користи.

Требало је, дакако, да прође извесно време како би Теслин вишефазни систем наизменичних струја потпуно заживео, сем осталог, и због тога што је неповерење људи било велико, а и Едисонов систем једносмерних струја у Америци је био увелико инсталиран. У производњу машина и грађење централа једносмерне струје по Едисновој замисли уложен је огроман капитал, којег је ваљало вишеструко оплодити, па отуда и страх од новог. Деведесетих година 19. века је, стога, вођена занимљива борба у америчкој електроиндустрији, а основно питање је било коме дати предност - једносмерној или наизменичној струји. С једне стране био је Едисон, а с друге присталице Николе Тесле, међу којима на првом месту Вестингхаус, јер се Тесла лично није много уплитао у расправу, пошто је био исувише посвећен истраживањима и новим изумима.

Свет о коме се наслућивало

Теслин полифазни систем за преношење енергије први пут је практично испитан у Немачкој (1891), и то за преношење струје напона 30.000 волти на удаљеност од око 175 км, колико је делило градић Лауфен, у коме је била инсталирана централа, и Франкфурт у коме је одржаван сајам. Струја је била искоришћена за осветљење, као и за погон једног Теслиног мотора.

Следеће велико постигнуће, засновано на коришћењу Теслиног вишефазног система, свакако је хидроцентрала на чувеним водопадима Нијагаре, која је грађена пет година (од 1891. до 1896.). Пројектована је за искоришћење и преношење 15.000 КС енергије до града Буфала, удаљеног од Нијагаре око 40 километара.

Оно што је, при помињању хидроелектране на Нијагари, посебно важно свакако је сазнање да та централа означава пуну победу Теслиног полифазног система наизменичних струја над једносмерним, а тиме и почетак новог доба - убрзане и опште електрификације света. Рад свих касније подигнутих централа заснива се на Теслином полифазном систему за производњу, преношење и искоришћавање електричне енергије, што ће рећи да се обистинило тврђење једног научника који је поткрај 19. века написао да је „Тесла показао пут којим ће развитак електротехнике у будућности дуго морати да иде“.

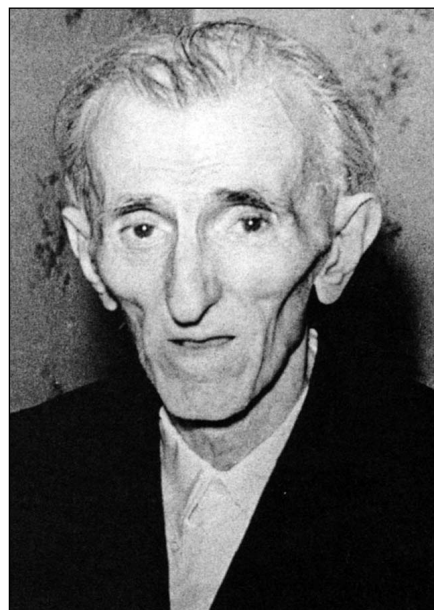
Из Питсбурга, где је боравио због сарадње са Вестингхаусом, Тесла се 1889. године вратио у Њујорк, започевши убрзо послове око конструисања машина за производњу струје високе учестаности, познате у науци као „Теслине струје.“ Проналаске у вези са тим струјама је осам година раније заштитио са више патената, међу којима су

најзначајнија два заведена под бројевима 454.622 од 23. јуна, и 462.418 од 3. новембра 1891. године. Многи тумачи Теслиног научног дела сматрају да се великан наше науке тада сврстао међу највеће истраживаче на подручју електрицитета, као што су Фарадеј и Волт.

Изјаве угледних научника

Захваљујући струјама високе учестаности, Тесла је открио читав један свет нових појава о којима се дотад није ни наслућивало, а многим експериментима је дошао до сазнања да је електрицитет материја и да се креће не само кроз проводнике, него и кроз простор. С тим у вези, Тесла је писао како „нема мртве материје, јер се по целој бескрајној васељени све креће, све трепере, све живи.“ Он први скреће пажњу на огромне електростатичке силе као главне природне силе концентрисане у атомима, а које могу да изазову треперење у облику светлости и топлоте, тако да су Теслина размишљања о електрицитету отворили путеве ка бољем разумевању модерне физике. Његови радови везани за струје високе фреквенције брзо су нашли и практичну примену у медицини и радиотехници, а били су претходници рендгена, електронског микроскопа, електронске (радио) цеви и др. Посебно је велик Теслин допринос радиотехници, којој је ударио темеље, али пошто није стигао све да заштити патентима, многи изуми у вези са радиом данас се приписују Марконију. Без Теслиних струја високе учестаности, струјних кола у резонанци како на отпремној, тако и пријемној станици, те система „антена-уземљење“ не може се говорити о радио-преносима. Теслина заслуга за остварење радиотехнике није само у томе што је све то открио и указао на могућност бежичног преноса сигнала на највећа растојања на Земљиној кули и даље (јер је у једном предавању у Франcusкој поменуо да је радио-сигнале могуће послати до Марса и Венере), већ и у томе што је први извео експерименте којима је своја открића потврдио у пракси.

О Тесли као утемељитељу радиотехнике писали су многи стручњаци оног времена, који га називају „оцем радиотехнике“. Тако, на пример, познати амерички инжењер др Аустин у часопису „Electricas Experimenter“, 1919. године, између осталог пише како је Никола Тесла у предавањима на Франкли-

Наш научник у позном животном добу

новом институту у Филаделфији, одржаним 1893, објавио „систем бежичне телеграфије и читав низ проналазака за тај систем, што представља веће савршенство на пољу радиотехнике, него све оно што је у радиотехници постигнуто до 1910. године“, а истакнути француски научник Блондел, срећујући утиске после Теслиног предавања одржаног у Паризу 1892. године каже: „Његови проналасци садрже читав један свет генијалних идеја и ингениозних остварења... Стварно, Тесла је био прави претеча бежичне телеграфије, јер је већ 1893, у свом предавању у Филаделфији изложио сасвим јасно главне правце једног система за преношење знакова, па чак и енергије, што је било сувише смело...“

Било је још изјава угледних научника и истраживача тога доба, које недвосмислено говоре о Теслиним заслугама за радиотехнику. Тесла је на та истраживања потрошио пуних десет година (од 1891. до 1901.), а, тако рећи, одмах по открићу струја високе фреквенције је запазио до тада „неслућену појаву“, према којој се такве струје могу водити кроз једну жицу, без повратне. Зна се да струје ниске учестаности протичу

само кроз затворено коло, за што је потребно имати доводну и повратну жицу. Понављајући експерименте са струјом високе учестаности што протиче само кроз један проводник, Тесла је дошао до генијалне замисли да један крај жице веже за земљу (преко свог трансформатора), а други да уздигне високо у ваздух. Био је то, у ствари, први пројекат бежичне телеграфије, који је Тесла објавио 1892. године у Краљевском научном институту у Лондону. Он је први употребио спрегу „антена-земља“ у отвореном осцилаторном колу, поставивши тиме камен-темељац радио-технике.

Пожар у Теслиној лабораторији

Нешто касније Тесла скреће пажњу стручњака на променљиву самоиндукцију и резонанцу у струјним коlima и пријемне станице. У појави резонанце видео је главни проблем радиотехнике, па веома успева да направи врло осетљива струјна кола ради подешавања на тачно одређене таласне дужине. Године 1894. израђује радио-аутоте, које покреће помоћу мале отпремне станице (радио-одашљача), у чему се назире претходница телемеханике. Из своје лабораторије, затим, помоћу радио-станице шаље бежичне сигнале до пријемних станица разасутих по Њујорку на удаљености од неколико километара, о чему је, 22. јуна 1894, опширно писао познати часопис „The World“. Сарадник тог часописа је том приликом написао како се уверио „да ће помоћу једне радио-станице моћи без жица да се шаљу вести преко океана и да ће бити успостављена радио-телеграфска веза између најудаљенијих крајева Земље.“

После несумњивих успеха, Тесла у својој лабораторији прави још већу радио-станицу, али половином марта 1895. пожар захвата његову лабораторију, која је потпуно уништена. Био је то велики ударац за нашег научника, јер му је у пожару пропало све што је до тада урадио у радиотехници и што је постигао експериментирајући са радио-станицама. Захваљујући изузетном памћењу, наставља истраживања везана за радиотехнику и већ након годину дана у Њујорку подиже нову радио-станицу, из које шаље бежичне сигнале на удаљености већој од 40 километара, а 1897. добија два патента (645.576 и 649.621) који се тичу струјних кола у резонанци, и то по два на отпремној и исто толико на пријемној станици, од којих је по једно затворено, а по једно отворено коло - са антеном, индукционим калемом и везом са земљом.

И раније су чињени покушаји да се оствари бежични пренос, али је тек Николи Тесли пошло за руком да теоријски и експериментално докаже да су бежичне комуникације оствариве.

Прототип уређаја за будућност

Истраживања је Тесла наставио израђујући планове за модел-лаћу којом је управљао бежичним путем. Тај експеримент изводи 1898. на мору покрај Њујорка, а неколико месеци касније долазе предстваници Америчке патентне управе из Вашингтона, како би се на лицу места уверили у оно за шта је Тесла тражио патентну заштиту. Из отпремне станице на обали Тесла је извесно време управљао моделом брода и практично доказао ту могућност, због чега

му је 1. јула 1898. године заштићен проналазак (патент број 613.809). На том изуму се заснива радио-телемеханика.

Пишући о неким Теслиним открићима „у светлу данашњих сазнања“, наш уважени академик др Александар Маринчић, један од најбољих познавалаца и тумача Теслиног научног дела, за патент који се тиче управљањем моделом брода са даљине каже да је настао у време када су се тек назирале контуре радија, те није ни мало необично што је за оно доба било „фантастично остварење“. Био је то, кад је реч о Николи Тесли, само камичак у мозаику многобројних примена наизменичних струја високих фреквенција, али не само то, већ и „прототип уређаја који ће настати у будућности, а чије је популарно име - робот“. И сам Тесла је у чланку који је 1900. године објавио часопис „Century Magazin“, рекао да ће овај „правац развика дати све већи и већи значај машини или механизму са што мање људства као елементу ратовања“.

Академик Маринчић, с тим у вези, посебно истиче како је Тесла као у многим другим открићима, и у открићу робота (телеаутоматизованог „бића“) у идејама ишао далеко испред свог проналазца као таквог. Тој машини је, по казивању самог Тесле, недостајала способност рашћења, размножавања и, изнад свега, интелигенција, али прве две особине нису ни биле. Теслин модел је имао позајмљени разум и заједно са удаљеним оператором могао је да изводи потребне радње и да усмерава кретање. Био је то „телеаутомат“, а нову могућност коју је открио, Тесла је назвао „телеаутоматика“. Он је, штавише, у даљим истраживањима и развоју својих направа намеравао да докаже како се његов аутомат може направити тако да има „властити ум“, који ће - „независно од оператора и потпуно препуштен сам себи“ - бити у стању да, као одговор на утицаје спољашње средине што делују на његове осетљиве органе, обавља многе радње као да „поседује интелигенцију“. С тим у вези, Тесла је говорио: „Он ће бити (мисли се на робота) у стању да ради по неком унапред постављеном плану или да слуша унапред задате наредбе; биће у стању да разликује шта треба, а шта не треба да ради, да стиче искуство или, другачије речено, да памти утиске које ће на један сасвим одређен начин утицати на његове даље поступке“.

Из Теслиних бележака се може сазнати да је јавно приказивање модела пловног објекта којим је управљао бежичним путем била прворазредна сензација, али многи нису схватили сав значај и далекосежност тог експеримента. Неки су, на пример, у томе видели моћно оружје (торпедо), којим се може управљати са даљине, па се Тесла љутио због тих елементарних уопштавања његових проналазака. Сматрао је да је његов модел први из „расе робота, механичких људи, који ће обављати тешке послове људског рода.“

Тесла је, нема сумње, био велики противник ратова и безумног сатирања људи и добара. Међутим, мислио је да ће рат учинити бесмисленим ако се на бојишту, уместо људи, нађу роботи. Није, очевидно, био у праву, јер ратови нису искорењени, а све је већа примена роботизованих борбених средстава која људима наносе огромне патње.

УТЕМЕЉИВАЧ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ

„Никола Тесла је, без сумње, највећи светски пионир наизменичних струја. Поставио је темеље савремене електротехнике, откривши обртно магнетно поље и вишетајне струје; први је производио и детаљно истраживао струје високих фреквенција и поставио темеље савремене радиотехнике. Никола Тесла је својим раскошним талентом захватио широко подручје разних примена наизменичних струја, са мање или више практичних успеха, али са далекосежним дometима. Оно што је у Теслиним делима и данас изазовно, то су открића која су понекад препознана тек много касније, када је општи развој технике достигао одређен степен“. (Академик Александар Маринчић).

ПИОНИР ГЛОБАЛНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

На парастосу одржаном великом научнику почетком ове године, епископ бачки Иринеј је, сем осталог, рекао да смо се молили госпду за покој душе Николе Тесле у годишњици која надилази границе српског народа, јубиларној Теслиној години коју обележава читаво човечанство“.

- По својим истраживачким и проналазачким заслугама - наставио је црквени великодостојник - Тесла заиста припада свечовачкој породици. Није само Србин, нити само Американац, него грађанин света и пријатељ свих људи, свечовек у најбољем значењу те речи. Као истински космополита Тесла се никада није одрекао себе, свог конкретног духовног, народног и културног идентитета. Он је добротвор човечанства и пионир глобалне цивилизације.

ВАЖНИЈИ ДАТУМИ

1881: Тесла почиње каријеру инжењера у Будимпешти где остварује своје прво откриће - апарат за појачавање гласа телефона.

1883: Борави у Стразбуру где израђује модел свог индукционог калема.

1886: Пријављује патенте из области лучног осветљења.

1888: Пријављује патенте индукционог мотора и система за производњу, преношење и коришћење електричне енергије.

1890: Започиње експерименте са струјама високе фреквенције и проналази генератор струје високе учестаности.

1891: Конструира осцилаторни трансформатор. Те године је остварен први пренос наизменичних струја у Немачкој, уз јавно признање Тесли за откриће полифазних струја.

1893: Проналази систем бежичне телеграфије.

1894-1895: Проналази механичке осцилаторе и генераторе електричних осцилација; његова лабораторија на Петој авенији је потпуно изгорела.

1897-1898: Истражује могућност бежичног преноса енергије; изводи опит управљања бродом путем радија.

1899: У Колорадо Спрингсу подиже лабораторију у којој експериментира са осцилаторним трансформатором од 12 милиона волти.

1900-1905: На Лонг Ајланду, покрај Њујорка, прави антену Светске радио-станице, с циљем да конструира глобални систем преноса вести и енергије.

Још једном о обарању поноса америчке науке и технологије

ПАД У СРЕМСКИ БЕРМУДСКИ ТРОУГАО

Пуковник Славиша Голубовић, један од командира у Трећем ракетном дивизиону током агресије НАТО-а, објавио је књигу која представља најкомплетније сведочење о обарању „невидљивог”

Ф-117А и другим драматичним догађајима

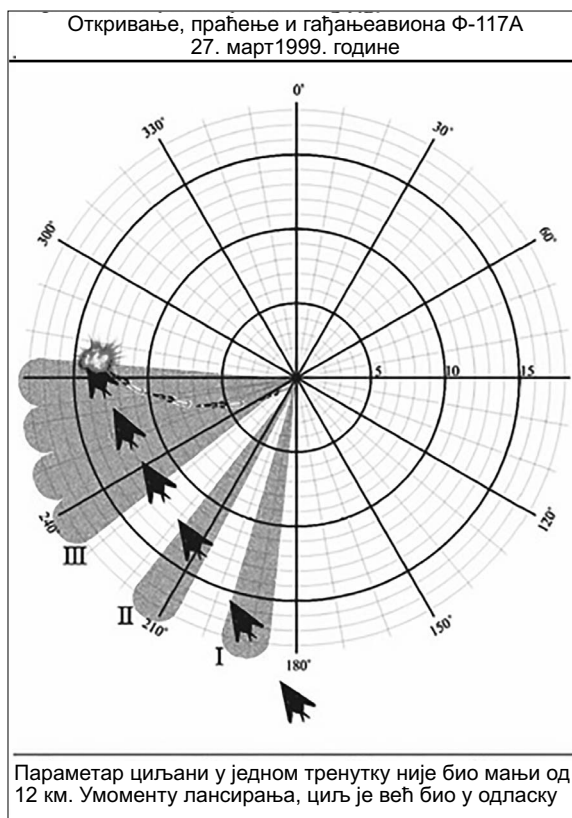
У моменту лансирања ракета, амерички стелт бомбардер већ је био у одласку (Из књиге „Пад ноћног сокола”)

Пуковник Славиша Голубовић

Поletaње америчког авиона Ф-117А с писте италијанске базе Авијано протекло је уобичајено. Пролазећи изнад територије Словеније, авион улази у ваздушни простор Мађарске, где га авио-цистерна допуњује горивом. У ваздушни простор СРЈ улази дуж границе с Румунијом. Пилот поноса америчког ратног ваздухопловства, „стелт” бомбардера, Дејл Зелко, имао је велико искуство летећи у операцији „Пустинска олуја”, али је пре полетања ка Србији, 27. марта, слутио да ће лет у српском ваздушном простору бити веома опасан и ризичан.

– Српски систем ПВО био је екстремно способан и застрашујући – рекао је оборени амерички пилот пуковнику Славиши Голубовићу, чија је књига „Пад ноћног сокола” представљена на Сајму књига (издавач Медија центар „Одбрана”). Голубовић је тада био командир батерије за вођење ракета славног Трећег ракетног дивизиона, којим је командовао Золтан Дани. Јединица је била нерешива енигма за снаге НАТО-а, јер су, поред „стелта”, срушили и Ф-16, који је пао поред Шапца. Њиме је пилотирао садашњи командант ваздухопловних снага Сједињених Држава генерал Дејвид Голдфејн. Кроз ауторизоване исповести више од 40 сабораца, сведока и америчког пилота Зелка, Голубовић је реконструисао догађаје због којих је Трећи ракетни дивизион проглашен највећим америчким непријатељем током рата у Југославији.

– Дивизион је током ратних операција прешао око 100.000 километара без оштећења возила и технике, мењајући 22 положаја. Нико од војника и старешина није погинуо. Небо изнад Фрушке горе до Саве, у области доњег Срема, названо је српским бермудским троуглом за НАТО авијацију – објашњава Голубовић, враћајући се на тренутак када Ф-117 улази у ваздушни простор Србије.

Враћамо се на 27. март, у време између 20 до 20.30 часова. Око 20.30 водник прве класе Владимир Љубенковић извештава да у ваздуху има циљева који су релативно близу. Према задатој путањи, Ф-117А прави оштар заокрет према југозападу, прилазећи објекту дејства са североисточне стране. Изнад брда Стражевица, Зелко даје компјутерском систему авиона потребне услове за одређивање момента ватреног дејства. Рачунар лансира две ласерски вођене бомбе, остављајући видљив пламени траг. Бомбе лете ка циљу и прецизно га погађају у 20.36 часова.

Пилот искључује аутопилота, преузима управљање летелицом, заузима курс за излазак из ваздушног простора СРЈ. Али око 20.40 часова Дани га уочава на даљини око 23 км. Извештава командно место бригаде да је уочио циљ и одмах добија одобрење за дејство. Прати га на свом показивачу док се није приближио до 16 км, а онда послужује командује откривање станицом за вођење ракета.

У трећем покушају, кад је „стелт” дошао на даљину од 12 километара, Дани командује лансирање. Официр за вођење, тада капетан прве класе, Сенад Муминовић лансира ракету. Друга ракета стартује аутоматски после пет секунди.

Пилот Дејл Зелко кроз танким слојем злата пресвучено стакло пилотске кабине уочава најпре једну, а потом и другу светлећу куглу. Схвативши да неће моћи да их избегне предузима једино могуће у том тренутку – нагли заокрет у висину. Као додатну меру заштите избацује инфрацрвене мамце пре уласка у облак.

Официр за вођење извештава да је циљ уништен на даљини 14 километара. Висина циља у тренутку сусрета ракете и „невидљивог” била је око осам километара. Друга ракета све време лета имала је путању косог хица и не зна се где је пала.

Золтан Дани извештава команду да је циљ уништен и тражи дозволу за премештање на наредни положај. Наређење за премештање добија око 21.15 часова. У рекордном року дивизион напушта ватрени положај до 22.30 часова. Јединица још не зна какав је подвиг учинила.

Пилот америчке авио-цистерне који лети над територијом Босне уочава експлозију авиона, а потом на СОС каналу чује глас катапултираног пилота који позива у помоћ. На висини од 5.000 метара пилот се одваја од седишта и наставља да пада сопственим падобраном, који је с унутрашње стране, како је једном приликом рекао, „светлео као кинески фењер”. Комуницира с „аваксом” повремено и отежано. Приземљује се на њиву на којој нема заклона и одмах бежи што даље од места пада.

ЗЕЛКО: БОГ ВАС БЛАГОСЛОВИО!

– Имао сам огромно поштовање и дивљење за вештину, припремљеност и решеност српских бораца. Нисам очекивао да ћу бити спасен и нисам очекивао да ћу преживети обарање – написао је Зелко и поручио пуковнику Голубовићу:

– Бог благословио вас и вашу породицу!

ГЕЗА ФАРКАШ: ЛОВ АМЕРИКАНАЦА, РУСА И КИНЕЗА ЗА ОСТАЦИМА „НЕВИДЉИВОГ”

Американци су дуго истраживали разлоге пада авиона и скоро ултимативно тражили да им се врате његови делови. Водили су дипломатске, војне и политичке разговоре, спроводили обавештајна истраживања о томе да ли нам је произвођач ракетног система дао неку модификацију или не. За исте одговоре били су заинтересовани и Русија и Кина – пише у књизи генерал Геза Фаркаш, који је на дан почетка агресије НАТО-а на СРЈ постављен на дужност начелника Управе безбедности ВЈ.

Зелко не користи батеријску лампу. Одмах пије енергетски напиток како би се прибрао од шока, а потом проналази плитки канал за наводњавање. У њему се скрива и ту остаје до спасавања. Користи кинески уређај за глобално позиционирање „гармин-40“, који је у кантини авио-базе набавио за око 100 америчких долара. Пластифицирану мапу, због кише која почиње да пада, користи као кабаницу. После дуготрајне конекције „гармина“ са сателитом једва успева да одреди своју позицију и извештава команду.

У зону пада убрзо креће америчка екипа за спасавање. Из италијанске луке Бринди-зи полеће спасилачки тим са три хеликоптера. Три сата после обарања, амерички тим за спасавање успоставља први контакт с пилотом. У међувремену, хеликоптери долазе на границу Босне са Србијом, где их авио-цистерна допуњава горивом.

После уласка у ваздушни простор Србије, због мањег оштећења ротора једног хеликоптера у ниском лету, акција се прекида и хеликоптери слећу на аеродром Тузла.

Следи други покушај. Команда НАТО-а изнова тражи потврду идентитета, уз додатна питања да ли је Зелко заробљен и да ли ће спасилачки тим упасти у заседу.

У трећем покушају, три америчка хеликоптера приближавају се месту где се Зелко скривао. Уређајима за ноћно осматрање, на око три километра удаљености, уочавају лампу коју је пилот на земљи држао упаљену само две секунде. На мекану земљу спушта се МХ-60. Пет америчких командоса излази из хеликоптера, успевају да пронађу и идентификују пилота у 4.27 часова, 28. марта 1999. године. Укрцавају га у хеликоптер и одвозе у Тузлу, одакле га нешто касније авионом пребацују у Авијано.

Зелко је спасен седам сати и 40 минута од тренутка катапултирања, са места удаљеног 3,66 километара северно од олупине авиона, у ниском растињу рукавца канала Јарчина. Од ауто-пута је био удаљен око 500 метара!

Акција спасавања трајала је предуго, уз много компликација. Пуковник Голубовић каже да су разлози за то међусобна комуникација, прелаз са зимског на летње рачунање времена те ноћи, а грешке у идентификацији позиција на земљи и у ваздуху приморавале су поједине пилоте да лете на критичној „резерви“, након чега би испљивањем светлећих сигнала указивали авио-цистерни позицију ради допуне горивом. Наше специјалне јединице, које су пошле у потрагу за пилотом, нису успеле да га заробе.

– Обарање „стелта“ није значило само губитак америчког борбеног авиона, него и нарушавање некадашње непобедиве ауре авиона Ф-117А, који је годинама имао непроцењиву психолошку вредност за САД. С правом се може сматрати да је обарање тог авиона имало важан утицај на његово повлачење из оперативне употребе у априлу 2008. године – прича Голубовић.

На дан обарања „невидљивог“, припадници јединице и највише старешине Војске Србије се сваке године окупљају. Командант Золтан Дани је пензионисан, има пекару и бави се породичним бизнисом. Потпуковник Сенад Муминовић такође је пензионисан, а Пуковник Голубовић запослен је у Министарству одбране.

Александар Апостоловски
Извор: *Политика*

ПИШЕ:
Мирослав
Лазански

У Србији никада није досадно, душебрижника на све теме и на све стране. Ето сада су скочили, праве анализе шта значи постројена јединица Министарства унутрашњих послова Србије на свечаном дочеку шефа руске обавештајне заједнице Николаја Патрушева. Да ли је то неко ново приближавање Србије Русији, зашто таквог дочека није било приликом претходне посете господина Патрушева? И зашто полиција има црвене акслбендере на униформама, а војска Србије има жуте, тј. златне? Да није можда, не дај боже, министар Небојша Стефановић више склон „црвенима“? Или то Србија на тај начин шаље дискретне поруке Бриселу и Вашингтону? Не знам, можда и шаље, а можда душебрижници мисле да је требало да постројимо неколико полицајаца из кварта, са Новог Београда: Миту, Жики, Перу и Ђоку... Онако у похабаним униформама и у ципелама које се распадају. С подигнутим пендрецима под углом од 45 степени у знак свечаног поздрава. Мушки би то изгледало.

Претпостављам да душебрижници сада, на основу ТВ снимка, пребројавају и број припадника Министарства унутрашњих послова Србије, који су били постројени на свечаном дочеку господина Патрушева, јер бројке свашта говоре. Можда се пребројава и број чланова оркестра, јер се на темељу броја дувача, гудача и бубњара може закључити целокупна борбена готовост Министарства унутрашњих послова државе Србије. Тако је мени својевремено, на почетку новинарске каријере у „Полету“, рекао један од официра ЈНА задужен за штампу у команди Пете војне области у Загребу када сам га запитао колико је људи запослено у оркестру те војне области. Е нећеш мајци да знаш колико дувача и гудача ми имамо. Угрозаваш безбедност СФРЈ. Године су пролазиле па сам са тугом у очима и болом у срцу спознао да су од комуниста гори само антикомунисти. Посуђен закључак. Од Триглава до Вардара. Зато смо и пропали.

Кажу душебрижници опште праксе да строго морамо да водимо рачуна о нивоима посете иностраних гостију, да се протокол мора тога стриктно држати. Слажем се, али се нешто питам да ли су наши домаћини на Западу, после 1991. године, водили рачуна о нивоима посета наших политичара и државника када су долазили у западне престонице? Када је Тито долазио у Вашингтон, онда је Џон Кенеди слао њега у ваздухопловну базу Ендрјус председнички хеликоптер да га доведе на травњак испред Беле куће. Хеликоптер слеће, Тито излази, чекају га Кенеди и Жаклина, на травњаку је постављен бели плато са микрофонима и грбовима СФРЈ

Овде и данас

НЕМА ТИТА, СМЕТА МИТА

Можда душебрижници мисле да је пред Патрушева требало да постројимо неколико полицајаца из кварта, са Новог Београда

и САД. Одјекују почасни плотуни из артиљеријских оруђа, постројена су и сва четири вида америчких оружаних снага: Копнена војска, Морнарица, Ваздухопловство, Маринци и Обалска стража. Када је Тито „Галебом“ почетком педесетих година ишао у посету Великој Британији на гату у Лондону чекао га је Винстон Черчил и британска краљица Елизабета Друга. И одред британске ратне морнарице. За време пловидбе „Галеба“ водама Средоземља у свечаној пратњи биле су две британске крстарице и носач авиона. Како смо то брзо заборавили.

А наши политичари када иду у службене посете Западу пристају да их примају заменици помоћникових помоћника. Нигде свечаног строја свих видова оружаних снага, нигде почасних плотуна, нигде свечаних платоа, беспрекорно ошишаних маринаца и зелених травњака. Чуо сам да су неке наше државнике из ДОС-а уводили у Белу кућу кроз подрум и оне помоћне просторије где 24 сата борава дежурне и стално акредитоване новинарске екипе. Па скочи долар, или падне јен, ето ти га министар финансија САД мора пред новинаре. У пет сати ујутро. Или неки зликовци премлате у неком кафићу у Европи неколико америчких маринаца. Хоп, ето ти га помоћник заменика за Европу и Евроазију да пружи објашњење новинарима. И онда хоп господо, сачекајте да прво прође делегација из Србије. Ма није важно, јер кажу да је протокол само форма. Можда, али у дипломатији је протокол заправо и суштина. Уз реципроцитет, који је библија модерне дипломатије. Наравно, ако та дипломатија уопште претендује на уважавање ње и државе коју представља.

Шта да радимо, нема „Галеба“, нема Тита, а сада смета и Мита. У свечаној полицијској униформи.

А војна тајна о којој сам говорио пре неко вече на РТС-у? Ма то је обична Платформа за контакте са представницима америчке војне обавештајне службе, ДИА. „Платформица“ под кодом шифром „Континалентал“, са пет великих поглавља, донета у Београду 15. октобра 1997. Документ, који нигде није био заведен и чуван је у највећој тајности. Документ о којем појма тада нису имали ни Слободан Милошевић, ни Врховни савет одбране СРЈ. Документ којим Америма дозвољавамо увид у организацију Службе безбедности у војсци, али и многе друге „стварчице“, а за узврат они ће нама открити њихову организацију. Пошто ћемо ми, наравно, напасти Тексас или Калифорнију. И све договорено са шефом ДИА генералом П. М. Хјузом у првој половини 1997. Претходно је контакт остварила СДБ Србије.

Још смо добро и прошли...

Извор: *Политика*

Завршена војна вежба „Словенско братство 2016.”

УНАПРЕЂЕЊЕ ОПЕРАТИВНИХ СПОСОБНОСТИ

У вежби је учествовало 212 припадника ваздушнодесантне војске оружаних снага Русије, 56 припадника оружаних снага Белорусије и 450 припадника Војске Србије.

Ваздушнодесантне јединице по обучености се сврставају у најспособније борбене саставе

На полигону „Пасуљанске ливаде” 9. новембра је одржан техничко-тактички збор, чиме је успешно завршена заједничка вежба „Словенско братство 2016...”, у којој је учествовало више од 700 припадника Војске Србије, руских ваздушно - десантних снага и оружаних снага Белорусије.

Вежби је присуствовао и председник Србије Томислав Николић који је поручио да Војска Србије наставља увежбавања са војскама многих држава у свету и да га радује што наши војници могу потпуно равноправно да испуњавају задатке у тим вежбама.

„Нажалост, због временских услова нисмо видели све активности које представљају завршницу вежбе три војске, а пренели бисмо се у ситуацију када су те војске заједно ратовале против светског непријатеља”, рекао је Николић новинарима.

Он је казао да се у претпостављеној борби против тероризма имамо заједнички интерес и не постоји држава која нема интерес да се бори против тероризма.

Николић је честитао официрима и војницима што и наша држава издваја и оно мало што има како би они били боље увежбани, обучени и спремни.

„Не дао Бог да треба заједно да ратујемо, то ваљда нико више не жели, али нећете наћи државу која неће да увежба своју војску”, рекао је председник државе и поручио војницима да су постигли изванредне резултате, преноси Танјуг

Начелник Одсека за извиђање ваздушно-

десантних јединица руске војске, генерал мајор Алек Пољгујев, оценио је вежбу као одличну и одрађену за високу оцену.

„Вежба је била противтерористичка, одрадили смо заједничким снагама све задатке против терориста”, рекао је Пољгујев.

Руски генерал је навео да су биле искоришћене све техничке могућности, и у погледу људства и наоружања, и да је све одрађено како је и планирано.

Начелник Генералштаба оружаних снага Белорусије и заменик министра одбране Олег Белокоњев казао је да је вежба „Словенско братство” већ постала традиционална, јер је прва изведена прошле године у Русији, ове у Србији, а следећа ће бити у Белорусији 2017. године.

„Све те активности су већ унете у план билатералне војне сарадње са следећу годину”, истакао је он и додао да се вежбама развија и пријатељство словенских народа.

„Вежба је била одлична, и даје могућност да се увежбају активности на заједничкој сарадњи, као и да се увежбају сва дејства која се тичу борбе против тероризма, да видимо на ком нивоу и на које начине три војске решавају то питање”, рекао је Белокоњев.

Вежба, чији је циљ унапређење оперативних способности за решавање тактичких и ватрених задатака за извођење противтерористичке операције у мултинационалном окружењу, реализована је од 3. новембра до данас на аеродромима и полигонима Војске Србије.

НИКОЛИЋ: СРБИЈА НЕУТРАЛНА, САРАЂУЈЕ СА СВИМА

Србија има добре односе са ОДКБ, као и са НАТО, сарађује са свима, а определила се за неутралност и то ће испоштовати, поручио је данас председник Србије Томислав Николић.

Николић је рекао да је Србија имала две или три вежбе са војскама Русије и Белорусије, као и око 100 активности са земљама чланицама НАТО, а на новинарско питање да ли ће се то променити, одговорио је: „А што да се мења?”

„Што да се мења, сарађујемо са свима. Нећемо ваљда на вагу да гледамо колико смо са ким имали вежби. Ми вежбе имамо да увежбамо нешто, а не да покажемо да смо са неком војском више, а са неком мање”, рекао је Николић након што је присуствовао завршетку вежбе „Словенско братство 2016”.

Он је поновио да Србија има добре односе са ОДКБ.

„Раније смо почели да сарађујемо са НАТО, али не као држава или војска која ће бити чланица, већ као држава која зна да је потпуно окружена земљама чланицама НАТО и да у том треба да тражи своје понашање и приступ”, рекао је председник Србије.

Он је поручио да је Србија земља која се определила за неутралност и то ће испоштовати.

„Ако питате мене бићемо војно неутрални, а ако би грађани Србије другачије одлучили, онда не заслужују оваквог председника, требаће им неко други”, рекао је Николић.

Од 3. до 6. новембра изведена су заједничка увежбавања, док је вежба изведена од 7. до 9. новембра, на аутоматизованом стрелишту „Орешац”, аеродромима „Ковин” и „Батајница” и полигону „Пасуљанске ливаде”.

У вежби је учествовало 212 припадника ваздушно десантне војске оружаних снага Русије, 56 припадника оружаних снага Белорусије и 450 припадника Војске Србије.

Од наоружања и војне опреме на вежби су коришћени авиони „Иљушин ИЛ-76”, хеликоптери МИ-8, МИ-17, „газела” и „гама”, борбена возила пешадије (БВП-80), оклопи извиђачки аутомобили (БРДМ-2), оклопи транспортери (БМД-2), полицијска борбена возила, самоходне хаубице 122 мм, квадрицикли и друга средства.

Вежба „Словенско братство 2016” нааствак је сарадње ваздушно десантних јединица оружаних снага Русије и специјалне бригаде ВС започете извођењем везбе „Срем 2014” на полигону „Никинци” у Србији.

Прошле године, вежба „Словенско братство 2015” изведена је на територији Русије и на њој су први пут, поред оружаних снага Русије и Србије, учествовали и белоруске војске.

Припадници оружаних снага Русије и Белорусије боравиће у Србији до 14. новембра.

Са војних полигона

РАТНЕ ИГРЕ НА БАЛКАНУ

Долазак руских и белоруских војника у Србију је за западне аналитичаре само доказ више да утицај Кремља у овом делу југоисточне Европе превазилази пропаганду, иако наша земља истовремено као партнер учествује и у НАТО теренској вежби у Црној Гори

НАТО вежба у Подгорици – Управљање последицама ванредних ситуација

(Фото Ројтерс)

Нисмо разговарали о оружју, да се неки у свету не брину. То није у делокругу рада нашег комитета, али ми свакако желимо да са Русијом имамо пуну сарадњу и пријатељске односе, од политичке сфере, преко економије, науке, културе, образовања до области одбране, безбедности, војне индустрије”, изјавио је 3. новембра у Суздаљу шеф српске дипломатије Ивица Дачић и тиме као да је хтео да умири све оне који су се пре свега забринули да заседање српско-руског међувладиног комитета има директне везе са доласком руских и белоруских војника у Србију на заједничку војну вежбу.

Потпредседник руске владе Дмитриј Рогозин, Дачићев домаћин, потврдио је ове речи нашег министра и, како преноси Спутњик, у шаљивом тону додао да је тамо где је он немогуће не разговарати о таквим питањима, утолико пре што се налазе Владимирској области, „где се налази једна од већих фабрика наменске индустрије”. Нема дилеме да ова „шала” високог руског званичника неће бити тако третирана на Западу. Уосталом, долазак руских и белоруских војника у Србију на војну вежбу „Словенско братство 2016” главна је тема не само западних званичника већ и тамошњих медија. Тим пре што само неколико стотина километара даље, у Црној Гори, своје вежбе „управљања последицама ванредних ситуација” одржава и НАТО. На тој вежби учествује и 17 припадника Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије.

Да је реч о нечем далеко озбиљнијем од обичног војног увежбавања, показују и изјаве које стижу из седишта супростављених блокова.

Уз опаску да руске трупе учествују у „ратним играма у суседној Србији” америчка агенција Асошијетед прес јуче из Подгорице преноси речи заменице генералног секретара НАТО-а Роуз Готемелер да је на

„Србији да одлучује да ли жели да учествује у војној вежби са Руском Федерацијом”.

АП, како преноси Танјуг, наводи и да се шестодневне војне вежбе у Србији одвијају „усред нарастајућих напетости између Москве и Запада око Сирије и низа других геополитичких питања”. Северноатлантски пакт, како је рекла Готемелерова, придаје велики значај томе да земље буду у прилици да бирају своје односе у области безбедности. „Суверено је право земаља да саме бирају безбедносне односе. На Србији је да одлучује да ли жели да учествује у војној вежби са Руском Федерацијом. Што се НАТО тиче, то је у реду”, рекла је Готемелерова, додајући да „пут Црне Горе ка чланству у НАТО напредује глатко упркос снажном противљењу Русије”.

Пуковник у пензији и војни аналитичар дневника „Комсомолска правда” Анатолиј Циганок за Спутњик је рекао да је разлог за вежбе веома једноставан.

„НАТО се приближава руским границама и 'Словенско братство' је још један начин да се покаже моћ и снага руских десантних јединица. Осим тога, требало би имати у виду да десантне снаге врло често учествују у неутралисању диверзантских група. Те вежбе би тако могле да буду и порука украјинском председнику Петру Порошенку, који је слао диверзанте на Крим. Од тих вежби користи ће имати и Руси и Белоруси, али и Срби. Њихово учешће доживљавам као корак ка учвршћивању савезничких односа са Москвом и рачунам да ће допринети и јачању сарадње у наменској индустрији, то јест да ће Србија активније куповати руско наоружање, упркос незадовољству НАТО-а”, рекао је Циганок.

Војне вежбе у Србији забринуле су и хрватску председницу Колинду Грабар Китаковић, која је своју бојазан изразила на самиту НАТО-а. Међутим, скоро истовремено са одржавањем вежби у Србији, амерички и хрватски војници имали су осмодневну вој-

ну вежбу под називом „Пума”, током које је увежбавана „инвазија на државу која угрожава безбедност западне војне алијансе”. Неки војни стручњаци сматрају да је то директна претња Србији и Републици Српској пошто би само оне могле бити мета евентуалног напада из Хрватске јер су све друге земље из окружења Хрватске чланице НАТО-а.

Због велике пажње, али и критика у једном делу јавности које је изазвао долазак руских и белоруских војника у Србију, ових дана је Дачић поново морао да објашњава став Београда.

„Србија је независна и војно неутрална држава и самостално одлучује са ким ће одржавати војне вежбе”, рекао је Дачић, подсећајући да Србија са Русијом има две војне вежбе, а са НАТО-ом и земљама ЕУ двадесет до тридесет. Ни ови подаци нису довољно убедљиви за Запад. Тако „Зидојце цајтунг” у тексту под насловом „Више од пукве вежбе” констатује да „руски утицај на Балкану превазилази пропаганду”, те да блискост са Москвом отежава кретање Србије ка ЕУ. Подсећајући на прошлонедељни долазак координатор тајних служби Русије Николаја Патрушева у Београд, аутор текста Флоријан Хасел, како преноси Танјуг, пише да су „московске иницијативе контраофанзива покушају ЕУ да јаче обавезе Србију на своју политику”.

Русија се, како наводи, не труди само да у Србији задржи или поврати стари утицај.

„Ове недеље у Црној Гори нешто мање од 700 војника НАТО изводи вежбу реаговања на поплаве и хемијске несреће, истовремено са маневрима Срба и Руса код Београда. Могуће је да Москва неће остати само при војним вежбама”, пише Хесел, закључујући да је један од разлога за „рвање око утицаја на Балкану и у томе што Србија, највећа држава настала на тлу бивше Југославије и земља са кључном позицијом не само када је реч о таласу избеглица из 2015, неће да се јасно политички определи”. Интернет портал НТВ пише да то што Србија и Русија одржавају заједничку војну вежбу не изненађује никога ко познаје историју две земље.

Истовремено се и на домаћем терену, у Србији, повремено води битка између оних који су у овдашњој јавности доживљени као „проруски”, односно „проамерички”. Протеклих дана тај сукоб су водили Ивица Дачић и Чedomир Јовановић. Лидер ЛДП-а оптужио је лидера социјалиста за отворено сврставање и поручио му да може да буде „министар код Владимира Путина”, али не и да води такву политику у Србији. Лидер ЛДП-а је навео и да би Вучић требало да изабере, не између њега и Дачића, већ између Европе и Русије.

„Чедо, немој да се чикаш. Ако ћеш то питање да ставиш на референдум, сви знају какав ће бити одговор. Где он живи и за кога ради”, узвратио је Дачић.

Нешто раније лавина критике била је упућена на рачун председника Томислава Николића, поготово после његове изјаве да је „Србија постала важна тачка ослонаца у геостратешким размишљањима Русије, која је била један од наших најважнијих ослонаца током готово читаве историје”.

Јелена Церовина
Извор: Политика

Крушевљани у посети Тополи и Аранђеловцу

ДОДИР СА ИСТОРИЈОМ

Градски одбор УВП Крушевац организовао је за своје чланове, чланове породице и КВП једнодневни излет. План путовања је гласио: присуствовати вашару у Тополи, где се традиционално одржава Опленачка берба и посетити Аранђеловац, обићи Буковичку Бању и парк, где се одржава манифестација, „Мермер и звуци“.

Прва радна тачка била је Опленец. Символ Тополе је Карађорђе, а династије Карађорђевић је Опленец, који је то постао од 1903. до 1930. године, као јединствена историјска целина.

Опленец је брдо поред Тополе, на коме се налази маузолеј династије Карађорђевић. Кнез Александар Карађорђевић је овде подигао прве винограде, а краљ Петар I Карађорђевић је почео зидање цркве маузолеја и целог историјско-меморијалног комплекса који ће потом постати задужбина Карађорђевића на Опленцу.

Данас комплекс обухвата поред цркве Св. Ђорђа, Маузолеј српске краљевске породице, краљеве винограде, музеј (винарадарева кућа), кућу краља Петра, краљеву вилу, краљичину вилу, Карађорђеву цркву, Карађорђев конак, споменик Карађорђу и хотел.

Назив брда потиче од оплена, дрвених делова воловских кола која су се правила од храста и цера којим је ово брдо било прекривено.

Године 1903. Краљ Петар I Карађорђевић је изабрао место 337 метара високо, на врху Опленца као локацију за своју задужбину цркву Св. Ђорђа. Првог маја 1910. започета је градња цркве, према плановима Косте Ј. Јовановића. У јесен 1912. црква је већ била скоро завршена и чекала на освешћење. Митрополит српски Димитрије је освештао цркву.

Током балканских ратова и у току Првог светског рата наступио је застој у довршењу цркве. За време Првог светског рата црква је више пута пљачкана и оскрнављена од стране аустроугарских окупатора. Окупатори су оскрнављивали чак и гробове у крипти.

Краљ Петар I Карађорђевић није дочекао завршетак своје задужбине, пошто је умро 16. августа 1921. године. Његов наследник Краљ Александар I Карађорђевић лично се старао о завршетку задужбине. Патријарх Варнава је 9. септембра 1930. г. освештао цркву, што се сматра даном завршетка задужбине.

Црква је петокуполна грађевина. Унутрашња дужина храма је 30 метара, а висина 27 метара. Цео мозаик се састоји од 725 сликовних композиција, на којима се налази 1500 фигура. Укупна површина мозаика је 3500 метара квадратних.

У храму се налазе два саркофага: Краља Петра и Војводе Карађорђа, првог владара обновљене Србије. У крипти се налази 39 гробница. На Опленцу је до сада сахрањено 28 чланова Династије Карађорђевић из шест генерација. Крипта у цркви Св. Ђорђа на Опленцу је по нечему изузетна. Ту је сахрањено чак пет владара из Династије Карађорђевић.

Након обиласка меморијалног комплекса и ручка у хотелу „Опленец“, путовање је настављено ка Аранђеловцу, где је излетницима дато слободно време да разгледају Буковичку Бању и њене пратеће објекте и уживају у лепотама које бања пружа.

Мр А. Симоновски

Дан Првог центра за обуку

ДРУГО МЕСТО ВОЈНИМ ПЕНЗИОНЕРИМА

У сомборској касарни „Аеродром“ уприличена је пригодна свечаност поводом 13. новембра, Дана 1. центра за обуку. Тај датум је одређен у знак сећања на 13. новембар 2006. године, када је формиран 1. центар за обуку и 13. новембар 1918. године, када је после пробоја Солунског фронта, у Сомбор ушла претходница Војске Краљевине Србије.

Поводом тих значајних јубилеја одржано је спортско такмичење у гађању пиштољем ЦЗ-99. Екипа градске организације Удружења војних пензионера Сомбор у саставу Владимир Крунић, Брано Јовановић Жељко и Лазић, заузела је друго место.

Саво Дринић

Екипа која је освојила прво место.

Рапорт из Батајнице

ДРУГИ ПУТ НАЈБОЉИ

Свечана седница поводом 23-годишњице УВПС Оп Од Земун, односно Месне организације „Батајница“ одржана је 27. октобра у просторијама месне организације са једном таквом дневном реда, а то је подела признања.

Председник МО Драгош Бадњар у уводном излагању поздравио је председника ОпОд Земун Цветка Јокановића, потпредседника Славка Дошеновића, и секретара Трајчета Митушеву.

Признања је уручио председник ОпОд Земун Цветко Јокановић: повељу Милану Гаврићу, плакету, Радомиру Саватовићу и Крумету Спасовком, захвалницу Цветку Суши. Општински одбор је доделио захвалницу Љубиши Благојевићу, књигу Сави Богуновићу и, Момиру Котлаји. Ручни часовници припали су Драгошу Бадњару и Славку Дошеновићу.

Прелазни пехар за најбољу месну организацију и ове године додељен је Месном одбору Батајница. Ако и идуће године та организација буде најуспешнија, пехар ће им остати у трајном власништву.

Т.М.– Б.Л.

Обележавање Дана ослобођења Шапца

ПОШТА ПАЛИМ БОРЦИМА

У Шапцу све значајне историјске догађаје заједнички и организовано обележавају ГО СУБНОР-а и Удружење војних пензионера, у сарадњи са другим невладиним организацијама.

И овога 23. октобра, када је 1944. године Шабац ослобођен од фашизма, окупили су се представници две организације. На партизанском гробљу, где се увек обележавају сви важни догађаји из Другог светског рата, положени су венци и свеже цвеће и одржани пригодни говори. Ове године учествовали су и представници Команде гарнизона, Градске управе, Организације РВС, Удружења за неговоње традиција, СПС, Комунистичке партије и мали број грађана.

Запажено је да се нико из Градске управе није обратио поводом 72 године од ослобођења Шапца.

Делегација УВП Шабац, као једна од најактивнијих организација у граду, у сарадњи са ГО СУБНОР-а положила је венац на заједничком спомен-обележју на партизанском гробљу и поклонила се сенима палих бораца и страдалих грађана. У делегацији УВП били су Драги Крсмановић, Радмила Косановић и Милан Бркић, а било је присутно и више чланова Удружења

С. Стојановић

Неговање традиција

МАРШ ДО СЕЛА ЈАРАК

Двадесет шест септембар за Шапчане, Мачване, Сремце, Јевреје и Роме један је од значајних историјских догађаја из 1941. године.

После неколико великих поразата од партизана на почетку Другог светског рата Немци су, освете ради, у Шапцу и околини, на све на које су наишли било где прикупили више од 5000 недужних грађана и 26. септембра 1941. године, трећим кораком, потерали их у сремско село Јарак, где је од раније за њих био организован логор. О путу од Шапца до Јарка, дугом око 23 километара, о немачкој и усташкој тортури, најбоље је говорио један од учесника, професор Радован Јовичић, који је, на жалост преминуо не дочекавши 75. годишњицу те људске трагедије. Његов говор послужио је овогодишњим учесницима као надахнуће за сећање и захвалност данашњим говорницима.

Сећања и захвалност на тај немили догађај говорили су: Милинко Добрић, у име СУБНОР-а МЗ Јарак, Светозар Атанацковић, председник војвођанског СУБНОР-а, у име града Шапца - Славиша Костадиновић и Милољуб Јосиповић, у име СУБНОР-а Богатић. Веома садржајно и потресно говорници су описали овај крвави догађај од пре 75 година, који је својеврсна порука целом свету да се овакав догађај никада и нигде не понови. Говорници су изразили захвалност ондашњим мештанима села Јарак за исказану храброст приликом дочека учесника марша. Они су им, излажући се смртној опасности, давали воду и хлеб. Шапчани су 1961. године у селу Јарак подигли спомен-чесму, као симбол живота, у знак захвалности за воду којом су их изнемогле Јарчани дочекали.

У службеном делу свечаности десетак ученика основне школе рецитовало је песме из рата.

Овогодишња свечаност, по свему судећи, била је најбоље организована у последњих неколико година. Интониране су химне Србије и Југославије, а изведене су и најбоље партизанске песме.

Свечаност је завршена дружењем бораца, преживелих учесника марша и бројних грађана, међу којима је била и делегација УВП Шабац, коју је предводио председник Ђорђе Момчиловић.

Стеван Стојановић

Друштвена хроника

БЕЗОЧНИ АДВОКАТ

Пред закључење овог броја новина у просторије Удружења дошао је један од наших виђенијих чланова. У редовима војних пензионера познат је као неко коме се верује без остатка, јер се таквим показао у време ЈНА, када је обављао

високе војне дужности у систему командовања.

Елем, тај седокоси човек испричао нам је да његов први комшија који се креће само уз помоћ штака, позвао адвоката да му дође у стан, како би му потписао овлашћење да овај наплати заостали део пензије путем поравнања. Адвокатово је било да са овлашћењем потпише уговор са Републичким фондом ПИО о поравнању, како би средства била уплаћена војном пензионеру.

Када су паре легле, адвокат је за ту услугу затражио ни мање ни више до 60.000 динара. Да не буде забуне, адвокат је дошао код свог клијента „на ноге“, са овлашћењем отишао у Фонд ПИО и после тога још једном отишао да потпише уговор о поравнању.

Све у свему за неколико сати „рада“ адвокат је узео дневницу која износи 60.000 динара.

Наравоученије: сваку радњу коју треба да обави адвокат договорите унапред и захтевајте обавезно да о томе потпишете међусобни уговор.

З. П

Пошта погинулим партизанима

ВЕНЦИ ЗАПЛОВИЛИ ДУНАВОМ

Дунавом код Батине 11. новембра, седамдесет и две године после почетка Батинске битке, запловили су венци и цвеће у знак сећања и поштовања на борце погинуле током битке, која је трајала од 11. до 29. новембра 1944. године.

Почаст погинулим борцима одала је и делегација УВПС, градске организације Сомбор.

Битка код Батине је вођена између јединица НОВЈ и Црвене армије са једне и јединица Вермахта и њихових савезника са друге стране. Циљ јединица НОВЈ је био ослобађање Барање, а Црвене армије да успостави мостобран за прелазак тенковских јединица на десну страну Дунава ради лакшег заузимања Мађарске. Немци су настојали да омогуће повлачење својих јединица преко Хрватске и Словеније у Аустрију. Батинска битка је једна од највећих битака по ангажовању снага учесника, интензитета борбе и стратешком значају у току Другог светског рата на подручју Југославије. Жртве су биле огромне на страни НОВЈ – 51. Дивизије погинуло је 478 бораца, рањених је било 850, а у јединицама Црвене армије погинуло је 1500 црвеноармејаца

Саво Дринић

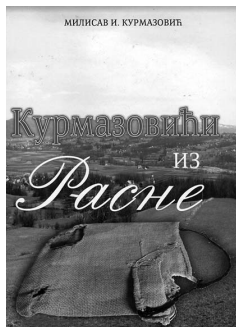

Ствараоци из редова војних ветерана

ИСТОРИЈА О КУРМАЗОВИЋИМА

Трајни трагови које свако оставља иза себе путоказ су генерацијама које следе како би могли да имају сведочанство о прошлости, које би могло да послужи потоњим истраживачима у осликовању времена и догађаја. Пензионисани официри и подофицири, како се показало, више него друге категорије становништва упуштали су се у мукотрпне истраживачке подухвате, па у захтеван, сложен и напоран рад на писању књига. Један од веома успешних аутора је и Милисав И. Курмазовић, мајор у пензији, а сада адвокат који је веома успешно заступао војне пензионере у многим судским процесима. Он је објавио књигу чији је наслов „Курмазовићи из Расне“, публикацију на 786 страница, веома богато илустровану и препуну разноврсним подацима о рођацима, времену и догађајима. Реч је о делу за коју је аутор грађу сакупио више од три деценије.

У родослову Курмаза многи сродници ће наћи своје име и податке за своје породице, што ће им бити корисно када неки њихови, и будући истраживачи буду радили своје родослове. На почеку књиге сам пружио основне податке о селу Расна у општини Пожега, а потом представио, од родоначелника Петра Курмаза и његових потомака (кроз дефтере, протоколе и архивску грађу), до три линије – гране сродства: Вујова, Митрова и Филиманова, до данашњих дана. Дати су и основни подаци о племену и братству Бурмаза, из

старе Херцеговине, јер сматрам, да Курмази у некој од метастазичких кретања и сеоба на ове просторе потичу од њих. Приказана је бројна и разноврсна архивска грађа, како у државним архивима (Ужицу и Београду), тако и део сачуване архивске грађе у породици Курмазовић, напомиње адвокат Милисав Курмазовић.

Посебно поглавље у књизи које носи наслов „Курмазовићи у војсци“ посвећено је свима онима из братства који су часно служили као професионални и резервни војници, односно старешине. Аутор нуди мноштво података о свакоме од њих, што представља посебан раритет. Замислите само податак да се некада војни рок у морнарици служио дуге четири године.

Књига је својеврсна историја о Курмазовићима, односно престижни поменик братства и извор разноврсних података.

З. П.

Писмо читалаца

ЗАХВАЛНОСТ ОСОБЉУ ВМА

У последње време било је више примедби у штампи на рад медицинских установа - болница и домова здравља, а и медицинског особља - лекара и медицинских сестара.

Овом приликом желим да изнесем своје позитивно искуство и задовољство и захвалност за добар пријем и однос према пацијентима.

Како због кадровских проблема у Војној болници Ниш (одсутни протетичар), нисам могао решити свој стоматолошки проблем, добио сам упут за ВМА Београд - одсек протетике.

Тријахом сам одређен код Јелене др Добл. Љубазна сестра Весна примила је упут, и убрзо сам био на столици код др Добл, која ме прегледала и сагледала мој стоматолошки профил и дала налог за скидање каменца и преглед код др Бојана Јовичића, што је и урађено истог дана. Упут је дала одређене стручне савете и предлоге за решење мог проблема. Све је то било тако стручно синхронизовано, пријатно, љубазно и људски, да сам се осећао угодно и растерећено, а познат је осећај већине нас када се нађемо на зубарској стлици. Иако је било доста пацијената испред ординације, сви смо стрпљиво чекали и похвално коментаришали њен рад.

Испоштовао сам налог др Добл и јавио се на одељење оралне хирургије, ради вађења зуба.

Од шалтера за пријем до професора др Стевана Матијевића наишао сам на ред и професионалност. Прегледан сам, заказан ми је стоматолошко-оперативни захват, уз одређену антибиотску профилактичку припрему – због кардиолошких проблема.

У заказаном термину извађена су ми три зуба, без проблема од стране специјализаната, уз строги стручни надзор др Матијевића.

На контролном прегледу све је било у реду, и заказан ми је нови термин вађења зуба. У новом термину, такође уз стручни надзор, извршена је екстрадиција зуба од стране специјализаната и проф. др Матијевића. Мада се мој огромни и покварени зуб опирао, био је извађен.

Описом вишедневних сусрета на ВМА, конкретно на протетици и оралној хирургији, и том приликом извршених медицинских захвата и услуга од стране др Добл и проф. др Матијевића и његових специјализаната, те особља протетике и оралне хирургије, желео сам да истакнем да је Захвално било бити њихови пацијент, јер су они веома професионално и стручно и изнад свега људски и љубазно поступали и збринули све моје проблеме.

Среман сам да стрпљиво чекам нове термине према распореду до решења мојих проблема, задовољан и срећан, што данас имамо тако дивне, хумане, љубазне и стручне кадрове који брину о нашем здрављу.

Још једном изражавам захвалност др Добл и др Матијевићу и осталом медиц ском особљу ВМА.

Властимир Цветковић, Ниш

Из Удружења новинара Србије

ОБЕЛЕЖЕНА КРСНА СЛАВА

Удружење новинара Србије (УНС) обележило је 21. новембра своју крсну славу, Светог архангела Михаила - Аранђеловдан.

Славски обред служио је свештеник Вазнесењске цркве протојереј Миле Милијанчевић. Он је истакао да је архангел Михаило био командант анђелске војске и силе добра, а да је новинарска професија посвећена борби за добро.

Домаћин славе ове године био је председник Друштва новинара Косова и Метохије Будимир Ничић који је захвалио колегама што су својим присуством увеличале овај празник.

Новинари Србије славили су Аранђеловдан као своју славу до Другог светског рата, а УНС је ову традицију обновио 2001. године.

ИЗ АЛБУМА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Дружење бивших питомаца

31.класе СВШ ОМЈ

ПОНОВО НА ОКУПУ

Група питомаца 31. класе СВШ ОМЈ који су школовање завршили пре тридесет година организовали су дружење у Београду. Позиву су се одазвали (с лева на десно) Зоран Малић, Слободан Васиљевић, Золтан Хуста, Јосип Лукач, Желимир Бенка, Горан Аћимовић, Радослав Делић, Бранимир Божић, Ђорђе Цвијановић, Горан Перић, (позади) Ненад Стјепановић.

Занимљиво је да је Јосип Лукач дошао из Граца, а Бранимир Божић из Аустралије. Дружење је протекло у врло пријатном расположењу, уз евоцирање успомена из времена заједничког школовања. Договорено је да се овакви сусрети чешће организују.

Ненад Стјепановић, Београд

Сустрет класића у Крагујевцу ДОГОДИНЕ У НОВОМ САДУ

Некадашњи питомци 10. класе Техничке подофицирске школе (ТПШ) у Загребу, сада увелико пензионери-ветерани, 21. октобра испунили су договорену обавезу годишњег дружења. Овога пута сустрет је заказан у Крагујевцу. Класићи су присуствовали Великом школском часу и програму посвећеном стрељаним ђацима, професорима и недужним грађанима 1941. године од стране немачких фашиста.

У Крагујевац су пристигли из Новог Сада, Београда, Краљева, Ниша и Скопља.

На Великом школском часу била је присутна и група антифашиста из Загреба, коју је предводио некадашњи питамац 10. класе ТПШ Стјепан Шафран.

Домаћини сусрета - Петар Петровић и Зоран Бојевић потрудили су се да дружење, у занимљивим садржајима и у богатој трпези потраје више сати.

Евоциране су успомене из школе и трупе у дугом војничком веку. Нису заборавили ни своје умрле и погинуле другове, одајући им почаст минутом ћутања.

Следеће дружење заказано је у Новом Саду 25. јула 2017. године, а домаћини ће бити Миливоје Леовац и Душан Опачић.

Изучена ја лекција о везама у војсци: уз курирске, телефонске и радио везе, најчвршће и најпоузданије су идеје.

Сава Вукојевић

Свечаност поводом ослобођења Земунa ВЕЛИКЕ ЖРТВЕ ЗА СЛОБОДУ

Годишњица ослобођења Земунa обележена је и овог 21. октобра. На свечаности која је том приликом одржана госте је поздравио Миодраг Здравковић, председник Општинског одбора СУБНОР-а. Комеморативна свечаност одржана је испред Споменика ослободиоцима Земунa, у парку код Команде РВ и ПВО.

Бројне делегације том приликом положили су венце. Удружење војних пензионера представљао је Трајче Матушев, члан Оп Од УВПС Земун.

О борбама за ослобођење Београда и Земунa говорио је учесник тих догађаја Драгољуб Драган Лазић. Он је подробно описао напредовање јединица

и борбе за сваку улицу и стопу Земунa.

Земун је од 1941. до 1944. године у борби против окупатора поднео велике људске и материјалне жртве. Према постојећим подацима погинуло је око 3.000 грађана, а у околним селима 8.000 мештана. Међу њима и седам народних хероја.

Т. М

Дружење ветерана интендантске службе НЕИСПРИЧАНЕ ПРИЧЕ

Пензионисани подофицири и официри интендантске службе недавно су се окупили да обиљеже Дан интендантске службе. Дошли су да се виде другови - ветерани који су школовање завршили у истој академији, заједно момковали, службовали, дружили се и извршавали војничке задатке у миру и рату, трудећи се да сваки борац на положају добије обед, буде снабдевен одећом и обућом.

Интенданци, ти мајстори војничког пасуља и других укусних јела, током деценија службовања у војсци, припремали су их према мирнодопској и ратној рецептури. Обезбеђивали су јединице свим неопходним за извршавање важних задатака у свим теренским условима.

Организатор дружења, Миодраг Панов, поздравио је присутне другове и позвао их да минутом ћутања одају пошту пуковнику Бранку Кажифу, који је преминуо ове годи-

не. Свима је пожелео добро здравље, да се још дуго састају и друже и позвао да посете болесне и изнемогле колеге.

Секретар Удружења војних пензионера Радивоје Здравковић поздравио је окупљене интенданте, жажео им добро здравље и безбрижне пензионерске дане, а најстаријем међу њима Божидару Перовићу даровао је Монографију Удружења војних пензионера Црне Горе, како рече, у знак пажње за неговање традиција и за војничко другарство.

Дружење се одужило, по која чашица, укусан заједнички ручак, разговор, ђаскање о неисторичним причама из војничког живота, које су им трајно урезане у сећање. Оваквим сусретима лијепе војничке тренутке ожимају од заборав.

Поздрав на растанку и договор за виђење кроз годину дана.

Р. З.

Новинарско присећање ГРЕШКОМ СТАРИЦА

С појавом компјутера умногоме се променила и организација рада у редакцијама. Ако данас уђете у неку од радних просторија у којима се за штампу припремају новински текстови, затећи ћете новинаре заглаване у мање или веће компјутерске екране са тек започетим или завршеним чланцима. Загледани у те светлеће плоче, новинари готово нечујно утискују слова, исписујући реченице које се, брже или спорије, ређају једна испод друге, да би након извесног времена, дуже или краће, новински чланак био готов. При том новинар не треба да брине о евентуалним словним грешкама, јер ће их, већ при првом читању текста, врло лако и брзо исправити.

Притиском дугмета на тастатури чланак се шаље главном уреднику испред којег, такође, стално светлуца екран компјутера. Чланак који затим прође „сито и решето“ главног уредника преузима технички уредник који на екрану свог компјутера „прелама“ (оформљује) коначни изглед новинске странице, ређајући текстове и фотографије тако да насловима, врстом и величином слова, те разним илустрацијама (фотографијама, цртежима или табелама) привуку пажњу читалаца до чијих руку, после штампања, доспе новина, часопис или било који други новински производ.

Некада, међутим, није било тако.

Уместо компјутера на столовима за којима су седели новинари биле су писаће машине. Новинар би увукао папир у машину и почео да пише чланак.

Писаћом машином су се углавном користили новинари који су, бар делимично, савладали дактилографију, а ми који нисмо - текстове смо исписивали руком а затим их носили у посебне редакцијске одаје у којима су боравиле дактилографкиње, што ће рећи у дактило-бироу. Како би се посао одвијао што брже и лакше седали бисмо поред неке од њих и диктирали оно што смо руком написали.

Тако сам се једнога дана, почетком седамдесетих година прошлога века обрео међу тим лепим и вредним дамама (поменућу им само имена: Љубинка, Дивна, Милоранка, Роса, Иванка) и госпођи (тада другарици) Роси почео да диктирам текст који је неко од наших сарадника из Црне Горе послао редакцији, а тигао се земљотреса што је добро продрмао приморски део те, у то време, југословенске републике.

Приликом редиговања рукописа нисам обратио пажњу на нешто што, вероватно, и данас многим младим људима може да промакне. А ево о чему је реч.

Диктирајући текст, прочитао сам и ово: „Потрес на простору где су се налазили војни објекти није био јак, тако да је лакше повређена само једна старица од 50 година...”

На то је наша драга Роса застала са куцањем, поскочила као опарена врелом водом и, уносећи ми се у лице, вриснула:

„Што велиш, Владо, старица од 50 година! Па ја имам толико година... Да ли би и за мене, погледај ме добро, тако нешто написао?”

Био сам, признајем, затечен, збуњен, али донекле и посрамљен што је и мени, млађем двадесетак година, промакло нешто што је не само Росу, него и многа друга женска створења (а можда и понеког мушкарца) могло да разликује.

Устао сам. Гледајући је неколико тренутака, онако горопадну и прилично повређену, покушах да „спустим лопту”.

„Опрости, молим те!” - рекох јој скрушено. „Ни сам не знам како је то могло да ми промакне.”

„Ето ти Дивне, она је девојка, па нека ти откуца чланак до краја! - рече Роса касније. Окренувши се, затим, према столицу на коме је био решо, прихвати се џезве у коју сасу мало шећера и доста кафе.

Дивна је довршила мој чланак, а Роса је скувала кафу за све у дактило-бироу, па и за мене. Затим је поново села, али није наставила да куца. Не памтим колико дуго сам јој се извињавао, јер сам, пошто сам добро размислио, дошао до закључка да сам стварно погрешно. Требао је да обратим пажњу на сваку реченицу нашег спољњег сарадника.

Од тога дана сам много водио рачуна како да се опходим према онима (посебно дамама) који су старији од мене. И још нешто: када данас (будући да сам зашао у осму деценију живота) чујем да је неко напунио 50 година, најчешће кажем: „Он је још млад, живот је пред њим!”

И не да само то кажем, него и дубоко у души осећам да је то истину тако.

Влада РИСТИЋ

Мајор Милан Тепић херој међу херојима

РОДОЉУБЉЕ ОФИЦИРА И ВОЈНИКА

Уз слободарске приче о многим јунацима и њиховим храбрим подвизима протекло је Миланово одрастање. Касније, током школовање, своје знање из прошлости Босанске Крајине и шире, Србије и Балкана, употпуниће на часовима историје и у слободном времену читајући историјску литературу.

ПИШЕ: Новица ПЕШИЋ

У тихом и живописном селу Комленцу под Козаром, у кући Стеве и Милене Тепић завладала је велика радост када је после рођења две кћерке, 1957. године на свет дошао син Милан. Мушко дете, предодређено да настави породичну лозу, била је божија благодет у селима под Козаром, где је у Првом и Другом светском рату изгинуо цвет младости, борећи се за опстанак на родној грудни. Милан ће, касније, још већу радост родитељима да причињава: здравим одрастањем, добрим владањем и одличним учењем у основној школи, гимназији и Војној академији.

Радост због увећања породице, ипак, није била потпуна јер се после Другог светског рата тешко живело. У свим крајевима новостворене Југославије осећале су се ратне последице. Оскудицу у храни додатно су компликовале сушне и неродне године али и власт која је одлукама и уредбама обавезивала сељацима да се удружују у сељачке радне задруге, по моделу копираном из тадашњег Совјетског Савеза. Такав концепт, неприлагођен нашем условима, додатно је искомпликовао ионако тежак живот на селу. Упркос томе, власт је упорно инсистирала на примени тзв. „серезејка“, што је сељацима поред обавезног откупа и пореза био додатни терет. После неколико година, тај експеримент се показао као промашај и био напуштен.

Индустријализација земље, такође, била је у повоју и споро пристизала у забачена места нове државне заједнице. Ипак, сви су се надали бољој будућности, јер су тако обећавали носиоци нове комунистичке власти. У кућу Тепића, у Комленцу, она је убрзо и дошла са запослењем главе породице Стеве у фабрици за производњу текстила „Кнежпољка“. Живот се некако уравнотежио, створиле су се могућности за школовање деце и подмиривање кућевних потреба. Миран и повучен дечачић Милан започиње основно школовање у свом родном Комленцу, код учитељице Бориславе Мишић, која га памти као најбољег ученика у разреду.

Безбрижних дечачких дана у Комленцу и на обалама хировите речице Мљечанице, Милан ће се, касније, радо сећати, посебно својих другара с којима је у дугим летњим данима проводио време у игри и забави.

Са сведочанством о одличном успеху у основној четворогодишњој школи, Милан наставља даље образовање у Осмогодишњој школи „Фадил Шерић“, у Босанској

Портрет
Милана
Тепића
и Орден
народног
хероја

Дубици (данас Козарска Дубица), удаљеној од родног села више од пет километара. Путовање му није био проблем, раздаљину је прелазео испрва пешачећи, потом бициклом, а касније возећи се школским аутобусом.

Решавајући у школи и код куће компликоване рачунске задатке, Милан открива своју склоност ка математици и физици. Сечено основно знање из тих области и изграђена радних навика, касније ће му бити врло значајни за даље школовање.

Трајно запамћене приче

Основну осмогодишњу школу Милан Тепић завршава са одличним успехом и наставља даље образовање у Гимназији „Мира Цикота“, смештеној изван Босанске Дубице, у некадашњој пољопривредној школи. Распоред је у друго одељење, где затиче много другова и познаника из краја. Кад није било учења и школе, радо је проводио сате слушајући забавну музику. Једног дана, синула му је идеја да се

опроба и у музичким водама. Са Емиром Емшом, Сакибом Лелићем и Хасаном Идризовићем Милан оснива музичку групу с називом „Елит“, према почетним словима њихових презимена. Тај излет у непознато, иако је кратко трајао, био му је значајан за одрастање и свестрано формирање личности.

Милан је своје школовање схватио озбиљно и за учење одвајао највећи део времена. По завршетку првог разреда Гимназије, као један од најбољих, вратио се својима у Комленац да на летњем распусту ужива у прелепој природи и купа се у бистрим вировима Мљечанице и Уне.

Сунчаног и топлог јула 1972. године, Милан ће се сећати по добром проводу на плажама двеју река и по народном збору у Милића Гају, организованом 27. јула, на Дан устанка у Босни и Херцеговини, у Другом светском рату. На збору су евоциране успомене на вековну борбу народа Босанске Крајине против разних завојевача. То је било и за житеље села Комленац, који су у ослободилачкој борби од 1941. до 1945. године, пострадали у великом броју: 258. у фашистичком терору и 58. у борби за слободу. У целом Кнежпољу и босанскодубичком подручју, од 33.130 становника, учио самог рата, у устанку и антифашистичкој борби живот је изгубило 17.700, што значи око 53 одсто. У немачким и усташким логорима мучено је око 21.000 жена, деце и људи из Тепићевог ужег завичаја. Опустошено је скоро 600 домова који никада нису обновљени, а преко 5.000 деце слободу је дочекало као ратна сирочад. У неким кнежпољским селима, после Другог светског рата, дуго није било ђака првака, регрута, женидбе и удаје.

Милан је вредно усвајао школско градиво али је памтио и историјска казивања којима се, најчешће, у дугим зимским данима прекраћивало време од вечери до јутра. Тематика тих прича углавном је била ратна, а како и не би када је српски народ на том простору водио вековну борбу за опстанак. Старији укућани казивали су их млађима да се не забораве.

Прадеда Перо био хајдук

Уз слободарске приче о многим јунацима и њиховим храбрим подвизима протекло је Миланово одрастање. Касније, током школовање, своје знање из прошлости Босанске Крајине и шире, Србије и Балкана, употпуниће на часовима историје и у слободном времену читајући историјску литературу. Посебно га је изненадило и заинтересовало сазнање да је његов прадеда Перо Тепић, како су Турци говорили, био хајдук у Пецијиној буни 1875. године?

Ко је био хајдук Пеција Милан, сазнао је из литературе: „...Петар Поповић Пеција, рођен 1826. године у Бушевићу, близу Босанске Крупе. Потичао је из скромне породице. Отац му се звао Петар, а мајка Илинка. Надимак Пеција добио је још у дјетињству када се једном приликом опекао уз чобанску ватру. По ријечима његових савременика, Пеција је сам научио да пише, а поред српског говорио је и турски језик.

Због тешких намета и зулума које су чинили бегови (посебно Церићи и Бешировићи) над народом, Пеција се у 22. години одметнуо у хајдуке, заједно са својим пријатељем Петром Гарачом, родом из Сви-

Милан Тепић, први здесна у осмом разреду основне школе

њухе код Босанског Новог. Њих двојица су заједно са својим четама хајдуковали по Пастиреву, Кнешпољу, Козари, Просари и Грмечу. Пеција био заштитник сиротиње и обичног народа без обзира на вјеру.

Борећи се за слободу српског народа, Пеција је предводио двије Кнешпољске буне 1858. и 1875. године. Након пропасти прве буне, побјегао је у Србију, гдје је остао све до почетка друге буне. Средином 1875. године вратио се у Босну да помогне Србима који су се поново подигли на устанак. Погинуо 10. септембра 1875. године у бици код села Гаштица.

Вођи буне Петру Поповићу Пецији подигнут је споменик код манастира Моштанице, где се сваке године на велики празник Преображења Господњег, 19. августа, евоцирају успомене на овог српског јунака.

Сазнавање историјске истине

Миланово упознавање са праведном борбом српског народа за слободу, свакодневно се ширило. Против турске владавине и терора у Босанско-херцеговачком устанку 1875. године, његовом народу помогао је и будући српски краљ Петар Први Ослободилац, под именом Петар Мркоњић.

О учешћу краља Петра Првог Карађорђевића у Устанку, Милан се обавестио из Споменице педесетогодишње Невесињског устанка у којој је записано: „...У тако судбоносном времену, кад се покрећу велика питања као што је ослобођење Босне и Херцеговине од турског јарма, 1875. године, да ли је могао Карађорђевић унук, витез ордена Легије части, седети мирно ма у којем великом месту у Европи и мирно гледати, како се његова браћа боре против својих угњетача? Да ли је могао остати равнодушан према устанку своје браће онај, који је уживао благодети слободе у Швајцарској, који се радовао ослобођењу и уједињењу Италије...?”

Не, он није могао остати и није остао. Кнез Петар, поносит славом свога народа и својих предака и по оцу и по матери, одушевљен слободом и демократизмом, млад, здрав, снажан, смео за велика предузећа и пун храбрости, он је и мимо воље

Оца свога узео велики део своје имовине и отпутовао пут Босанске Крајине да се бори за слободу своје потлачене браће.

Он је дошао у Загреб под именом мајора Петровића, а на граници Босанске Крајине у току устанка звао се сад Миле Мркоњић, сад Зорић, други пут Сенић, а најзад и најчешће Петар Мркоњић, особито међу устаницима. Његови пријатељи ишли су му на руку у чувању његовог правог имена тако и толико да су аустријски и београдски детективи били на грдним мукама тражећи кнеза Петра. А ако су баш и наилазили на њега, нико им није могао потврдити да ли је то он.

Име Петар Мркоњић било му најмилије јер је не само одговарало боји његова лица, него га је подсећало на Петра Мркоњића, јунака народних песама.

Слободарске приче о јунацима

Петар Мркоњић, дошавши у Загреб, распитао се о приликама на граници Босанске Крајине, па се онда упуту у Дубицу Манојлу Хрваћанину, своме пријатељу још из Швајцарске. Ускоро по том Манојло одлази у Трст, где се састајао са некојима од својих пријатеља и по том се врати у Дубицу кући и донесе три свилене заставе. То су биле заставе Петра Мркоњића. Две мање заставе одмах су биле послане устаницима у планину Прогару, а велика, израђена од тешке свиле, уоквирена златним ресама с ликом Првозваног Андрије на једној страни, а на другој златни натпис: „Првозвани Андреја благослови српско оружје!“ била је задржана у кући Хрваћана у Дубини, докле не дође Мркоњић, који је био отишао да разгледа места и околину на босанској граници.

И заиста, Мркоњић је видео да је устанак у пуном јеку. Револуционарни покрет све се јаче ширио као пожар, али та устаничка борба није била ништа друго него хајдучко четовање појединих чета. Било је код појединих чета врло храбрих четовођа, али ниједан од њих није имао ону спрему, која је потребна да се од више мањих чета образују већа одељења и да се њима командује.

Појава кнеза Петра Карађорђевића на граници Босанске Крајине није се свиђала ни у Београду ни у Загребу, а нарочито Бечу... Карађорђевић је најпосле био принуђен изаћи отворено с једном изјавом од 19. септембра 1875. године у којој је између осталог изјавио: „...Дође ли земан, Карађорђевић ће се борити за слободу своје Отаџбине не као кнежеви и не као војводе црногорске – јер Карађорђевић имају права и на то – већ као прости војници у редовима остале браће своје, бораца... Нека се зна да Карађорђевићу сада није

до улоге, већ до успеха народног!“

Након пропасти Босанско-херцеговачког устанка, Петар Мркоњић се непримећен извукао. Спасио га је извесни Ордањих из Баћина тако што га је увукао у буре које је покрио сеном и чамцем низ Уну, превезао до Јасеновца, а потом Савом све до Градишке. Краљу Петру Првом Ослободиоцу захвални крајишници подигли су споменик на тргу у Дубици, који су непријатељи на почетку Другог светског рата уклонили.

Ореол јунака за српску младост

Милан је упознавање са историјом свога краја проширио и на период Првог светског рата, који је вођен од 1914. до 1918. године.

Сазнао је да су се из његовог родног Комленаца на Солунском фронту борили Перо Црнобрња, Ђуро Лемић, Остоја Бука и Ђуро Ракац. Да је дванаестогодишњи дечак Драгољуб Јеличић, син избеглица са Кордуна, уз Лозничанина Момчила Гаврића био један од најмлађих српских војника у Првом светском рату! Обојица су заслужили да носе ореол јунака, јер су били део српске младости која је тих крвавих дана и година бранила отаџбину и ушла у вечно памћење српског народа.

Браћа Вајагићи – Лука, Ристо, Михајло, Марко, Симо, Симо Вајкана, Јово, Ђуро и Стеван, њих деветорица, и њихов отац Ристо, чији су корени у Босанској Крајини, селима Босанска Бојна, Добро Село и Збориште, такође су били добровољци на Солунском фронту. Напустили су породицу у рударском граду Гера да би притекли у помоћ српској војсци која је у Првом светском рату ослобађала земљу од непријатеља. Јуначки су се борили и допринели победи на Солунском фронту.

Њихови преци, стари Вајагићи, емигрирали су у 18. веку у Војну Крајину, где су били граничари. Почетком 19. века, побунили су се против власти Војне Крајине и прешли у Босну, која је била под владавином Турака. Након анексије БиХ 1908. године, Вајагићи су, као и многи Срби, емигрирали из аустријског царства у Америку, да не би служили и ратовали у редовима бечке војске.

Деветоро браће Вајагића и њихов пријатељ Алекса Вишњевац из Милвокија пријавили су се, 22. децембра 1917. године, као добровољци на једном од неколико масовних скупова који су организовани у Гери, у држави Индијана. Атмосфера на литургији пред полазак за Србију била је испуњена емоцијама. Да деветорица из фамилије напусти свој дом, посао и добровољно приступе првој линији фронта, било је врло храбро. Инспиративна прича о деветорици браће проширила се широм српске заједнице у Америци и они су проглашени за нову браћу Југовиће. Вукла их је матица Србија, њихова Крајина и песма „Тамо далеко“. Јуришала су браћа Вајагић и мислили на свој завичај, где су њихови очеви и дедови упалили пламен устанка са Петром Мркоњићем.

Последње лето у Комленцу, 1972. године, Милану је брзо прошло у друштву другара и на плажама Мљечанице и Уне. Део времена посветио је и припремама за матурски испит у Гимназији и пријемни за Војну академију, за коју се већ определио.

Век погрома над Србима (2)

ОГЊЕМ И МАЧЕМ
НА СРПСТВО

Злочини које је усташка НДХ починила над српском нејачи, превазилази све у историји човечанства познате хороре. О томе су, такође, остала необорива сведочанства која су, готово до краја двадесетог века, била прекривена ћутањем и велом заборавља.

Ћутало се о здравом разуму несхватљивим зверствима над недужном децом, опет ради процвата „братства и јединства” између српског, хрватског и других народа и народности.

Једва да су протекла три дана од мучког, без објаве рата, напада фашистичке Немачке на Краљевину Југославију 6. априла 1941. године, у Хрватској је проглашена Независна Држава Хрватска (НДХ). У еуфоричном расположењу Хрвати су клицали новој држави наглашавајући да је тиме „остварен тисућљетни хрватски сан о стварању властите државе”, уз истицање да су се ослободили од „великосрпске хегемоније”.

Тај 10. април 1941. године слављен је у Хрватској као највећи национални празник. А улазак немачке војске у Загреб представљао је један од највеличанственијих дана у „тисућљетној историји Хрватске”. Никоме дотле Загреб није толико клицао и изражавао излив одушевљења као према немачкој солдатеки која је кренула у освајање света.

Два дана пре него што је Југославија 17. априла потписала капитулацију, у Загребу се обрео поглавник Анте Павелић који је одмах издао наредбу о именовању прве хрватске државне владе у коју су, поред осталих, ушли по злу запамћени Славко Кватерник као заменик поглавника и главнокомандујући оружаних снага НДХ (Усташка војница, домобрани, Хрватско оружничтво и полиција), Андрија Артуковић који је добио ресорс унутрашњих послова, Миле Будак и други србобоби чија ће основна активност бити организовање погрома над Србима, Јеврејима и Ромима. Као и многи Хрвати, новостворену државу међу првима је признао Алојзије Степинац. Под покровитељством свог моћног савезника – фашистичке Немачке, НДХ је могла да крене у одстрел Срба. И кренула је.

У Јадовну више десетина
хиљада Срба

Прогањани као дивље звери, Срби су, само зато што су Срби, од првог дана проглашења НДХ, пунили јама у које су их и мртве и живе бацали острашћени усташки бојовници. Много таквих јама остало је до данашњих дана неистражено, мада се зна и где су и колико је Срба, ни кривих ни дужних, окончало у њима животе. Једна од најпознатијих јама – Јадовно на Велебиту „прогутала” је више десетина хиљада Срба. Све је почело 10. априла – истог дана када је обнародовано стварање НДХ. Тог дана, наиме, усташе преузимају власт у Лици и хапсе Србе у Госпићу, Теслиану, Медаку, Дивоселу, Грачацу... У Теслином Смиљану је побијено и поклано 650 Срба од којих су многи живи спаљени у својим кућама. У Диво-

ПИШЕ:
Радисав Т. РИСТИЋ

селу је живота лишено око 700, Медаку 1.000, а у Грачацу 500 људи, жена и деце. На удару су најпре били свештеници, учитељи и други виђенији Срби, а после њих сви који су им пали под руке. У Личком Петровом Селу, на пример, убијено је 900 особа српске националности, а у Врховинама и Оточцу и данас постоје неиспитане масовне гробнице у којима је поклана српска нејач, побијена од усташких погромника.

Талас насиља брзо се ширио и у осталим деловима НДХ. На удару су били Срби, Јевреји и Роми који су масовно убијани, бацани у јама, или у најбољем случају спровођени у усташке казамате. У Босни, рецимо, у троуглу Бихаћ – Босанска Крупа – Цазин, августа месеца 1941, убијено је око 20.000 српских цивила оба пола и свих узраста – од новорођенчади до старих у поодмаклим годинама. Масакри и зазирање Срба настало је те и наредних година у Славонији, Срему, Далмацији, Херцеговини – практично на целој територији Ендексазије. Све то било је „покривено” одговарајућим законским одредбама. Усташка влада је, у ствари, донела низ аката путем којих се озакњују геноцидне акције над Србима, Јеврејима и Ромима. Разним одлукама, одредбама, наредбама, упутствима и другим актима, озакњени су злочини и геноциди широким размера. Поред осталих донете су: Одредба о сакупљању Јевреја и Рома у концентрационе логоре, Одлука о обележавању Јевреја жутим а Срба белим тракама, Одредба о прекром и покретном прекром суду, Законски акт о прекрштењу Срба на католицизам, Налог за хапшење и отпремање Срба, Јевреја и Рома у концентрационе логоре, Упутство о поступку са лицима која се упућују у логоре, Одредба да се за једног убијеног усташу стреља 10, за подофицира 20, а за официра 50 заробљених партизана, односно чланова њихових породица...

Фратри у усташе кољу

Злочини које је усташка НДХ починила над српском нејачи, превазилази све у историји човечанства познате хороре. О томе су, такође, остала необорива сведочанства која су, готово до краја двадесетог века, била прекривена ћутањем и велом заборавља. Ћутало се о здравом разуму несхватљивим зверствима над недужном децом, опет ра-

ди процвата „братства и јединства” између српског, хрватског и других народа и народности. Реч је, конкретно, о бруталном – дотле незапамћеном, масакру у селима Дракулићу, Мотикама и Шарговцу, фебруара 1942. године. О томе је јавно проговорио, а у књизи „Фратри и усташе кољу” преточио магистар Лазар Лукајић, професор књижевности и један од истакнутих истраживача усташких злочина у Другом светском рату над српским живљем.

Маја месеца 2003. године, непосредно пре најављене посете папе Павла Другог фрањевачком манастиру Петрићевац, мр Лукајић је на око 50 адреса у земљи и свету, упутно протестно писмо у коме поред осталог наводи да су на том подручју, 7. фебруара 1942, фратри и усташе у само једном дану „поклали око 2.500 Срба”, због чега није упутно да на месту „фратарских и усташких великих злочина” папа врши беатификацију. У писму посебно истиче да је покољ Срба у Мотикама, Шарговцу и Дракулићу, у Петрићевачкој жупи, јединствен злочин у историји човечанства. „Никад и нигде”, пише он, „није једна држава за неколико сати поклала 2.500 својих мирних, лажних поданика у њиховим кућама, као Павелићеве усташе у наведеним селима код Бања Луке”.

Злочин над децом
у Дракулићу

У оквиру почињених злочина, стравично делује прича о покољу деце у основној школи у Дракулићу, почињеном под руководством Томислава Филиповића, фратра самостана у Петрићевцу. Ево шта о томе, позивајући се на бројне архивске податке и изјаве бројних сведока, очевидаца, дословно пише мр Лазар Лукајић:

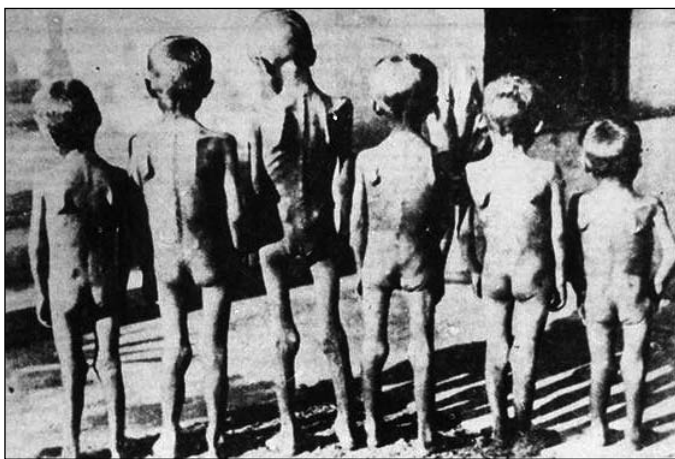
„Фратар Ђекослав Филиповић, опонашајући Исуса Христа и 12 његових апостола, дошао је у основну школу у Дракулићу и наредио учитељици Добрили Мартиновић да из школске клупе изведе једно српско дете. Не знајући шта ће бити (мислила је да дете треба нешто да рецитије), извела је лепушкасту и уредну Радојку Гламочанин, кћерицу угледног домаћина Ђуре Гламочанина, који је тада био у заробљеништву у Немачкој. Док је учитељица стајала код прозора, а 12 усташа код врата, фра Филиповић је за катедром прихватио дете, нежно га помиловао, подигао на катедру и – почео натенане да га коље. Док се деџа крв сливала низ катедру, а деца скакала и вриштала од ужаса, фратар се смирено и достојанствено обратио својим усташама речима – „Усташе, ово ја у име Бога покрштавам ове изроде, а од вас тражим да слиједите мој пут. Ја примам ове гријехе на моју душу, а вас ћу исповиједити и ријешити свих гријеха”.

После наведеног чина је наредио да се сва деца изведу у школско двориште где је, на утабаном снегу, поставио укруг 12 усташа. Тешко је, заиста веома тешко, наставити даље са описом покоља који је после тога настао. Завршио смо овај део приче само податком да је на снегу црвене боје од крви, на најбруталнији начин, поклано и масакрирано свих 62 дечака и девојчица. За покољ у Дракулићу усташке власти су наградиле фра Филиповића постављањем за управника логора у Јасеновцу.

За све наведено у књизи „Фратри у усташе кољу”, укључујући и покољ деце, „постоје сведоци и документи”, каже мр Лазар Лу-

Дивљање
усташа над
убијеним Србима

Деца заточена у
усташком
логору

кајић. Једно од веродостојних сведочанстава о покољу у Петрићевачкој жупи, свакако је и Извјештај усташке надзорне службе (УНС) из Бања Луке број 69/42, отпремљен 11. вељаче 1942. године Заповједништву УНС (на руке госп. Еугена Кватерника). Текст Извјештаја који је потписао Велики жупан пуковник Алеман, дословно гласи:

„Једна усташка сатнија бојне под заповједништвом надпоручника Јосипа Мишлова у пратњи жупника фра Вјекослава Филиповића дана 7. вељаче у 4 сата ујутро запосјела рудник Раковац и поубијала крампом 37 радника гркоисточњака. Наставила са убијањем крампом и сјекиром гркоисточњака мушкараца, жена и дјеце у селима Мотике, гдје је убијено 750, Дракулић и Шарговац, гдје је убијено око 1500 особа. Убијање је завршено истог дана око 14 сати. Од тада па све до данас усташе превозе храну, стоку и покућство из кућа побијених у своја складишта. Горњи извјештај точан. Обширан извјештај слиједи“

Јасеновац – „Фабрика смрти“

О концентрационом логору у Јасеновцу се готово све зна. О злочинима почињеном у овој „Фабрици смрти“ написани су томови књига, на светло дана су избили и бројна сведочења преживелих логораша. После ратних истраживања, која су обавили истакнути војни историчари и други научни радници, свеобухватно је јавности предоче-

но на хиљаде усташких докумената који потврђују почињена злочинства над недужним цивилним становништвом. Пуковник ЈНА Антун Милетић из Војноисторијског института, аутор више радова о концентрационом логору у Јасеновцу, на пример, истражио је, прикупио и обелоданио велики број докумената који сведоче не само о стању у логору, већ и о озаконењу злочиначких и геноцидних поступака НДХ. Немогуће је, наравно, цитирати сва та документа која садрже више хиљада страница, али и кроз навођење неколико њихових назива могуће је стећи слику о злочиначкој природи НДХ и њених челника.

Једна од првих законских одредби, донетих наком формирања НДХ, носи назив: „Ванредна законска одредба и заповест поглавника усташке НДХ Анте Павелића о надлежности преких судова и скупљању Јевреја у концентрационе логоре под ведрим небом“.

Одредба је на снагу ступила 26. јуна 1941. године, а после ње, 5. јула, следи: „Законска одредба поглавника усташке НДХ Анте Павелића о преким и покретним преким судовима“. Овом одредбом се, поред осталог, забрањује предузимање мера против свих који „иду за тим да створе увјерење или расположење да се неки дио НДХ одцијепи од целине, или као самостална држава, или да се споји с којом другом државом, или да се промјени данашње државно

уређење...“ Следи 8. јула „Налог равнатељству за јавни ред и сигурност усташке НДХ жупским редарственим равнатељствима о упућивању свих Срба и Јевреја у концентрациони логор“. Ту је и велики број одлука о упућивању појединаца, мањих и већих група Срба у „Фабрику смрти“. Таквим одредбама посебно је обиловала 1942. година, када је готово свакодневно на десетине хиљада Срба, углавном старих, жена и деце, утамничено у злогласном Јасеновцу. Примера ради, а било их је на стотине, наведемо акт од 16. априла „Прегис окружнице војсковође домобранства НДХ кога све треба упућивати у концентрациони логор Јасеновац“. У том званичном акту се, поред осталог, наводи да у српским селима, у свим домовима где нема мушкараца, „све особе, женске и мушке, старце и дјецу одвести као таоце у концентрационе логоре“.

Пакао, инквизиција, најужаснији терор

О малтретирању затвореника у Јасеновцу и условима живота, сведочи и „Извештај Председништва Владе Краљевине Југославије у Лондону од 22. јула 1942. године о стању у концентрационом логору Јасеновац“. У овом документу који је доставио председник Министарског савета и заступник Министарства војске, морнарице и ваздухопловства (потпис нечитак) стоји да у логору у Јасеновцу усташе упућују све истакнутије Србе и Јевреје, а да се логор састоји од дрвених барака саграђених од неке старе грађе, кроз које пролази киша, а зими снег. „У баракама прошле зиме нијеложена ватра, због чега је много старих људи помрло од зиме“ а храна је, како стоји даље у извештају, „страховита: првих 45 дана давали су заточеницима само по два кромпира и 100 грама хлеба дневно...“ Наводи се, уз то, да је усташко особље логора у току зиме 1941/1942. годину „натеривало затворенике да се у току ноћи ваљају у доњем вешу по снегу, а затим их одводили у хладне просторије, где су ујутру проналажени мртви“. О нељудском односу према логорашима посебно сведочи податак да стражари, без икакве одговорности, могу да убију кога хоће и када хоће, тако да је често у деловима барака где је смештено десетак људи, освањивала само половина – остали су убијани без икаквог повода. А ево и једног грозног цитата који одсликава животиње у људском облику. У наведеном извештају дословно стоји следеће: „Једну девојку су дотерали са рукама везаним жицом, увели је у стражару, прво је тукли а затим један по један силовали. Кад су се сви изређали, натерали су осуђенике да је силују“. После овога, заиста нема смисла било шта наводити о „Фабрици смрти“. Уместо било каквог закључка, довољно је навести део извештаја који је после рата Југословенска комисија за утврђивање злочина послала војном суду у Нирнбергу: „Нема пера које би било у стању описати страхоте и ужасну атмосферу Јасеновца. То премашује сваку људску фантазију. Пакао, инквизиција, најужаснији терор, какови никад у историји није постојао, крволоштво дивљих звери, избијање на површину најтамнијих и најогавнијих инстинката, какови се досад код људи уопће нису појављивали – то је мало речено...“ Овај део извештаја који је прослеђен војном суду у Нирнбергу, цитат је из сведочења Младена Ивековића, једног од ретких људи који су преживели страхоте Јасеновца.

УРЕЂУЈЕ:
мр сц. Др
Часлав Антић

Хемиотерапија и јачање имуног система

ПРЕДНОСТИ ЦИЉАНЕ ТЕРАПИЈЕ

Јачање имуног система доприноси борби против малигне болести. Под тим се подразумева адекватан хигијенско дијететски режим, односно одмарање, умерена физичка активност и одговарајућа исхрана.

Хемиотерапија изазива многе проблеме у организму, па је веома важно како пребродити тај период

Хемиотерапија представља примену одређених антитуморских лекова (цитостатика), који су прилагођени лечењу различитих хематолошких и нехематолошких малигнитета. Ови лекови се дају у оквиру такзованих протокола под којим се подразумевају прецизно дефинисане комбинације различитих цитостатика, као и број циклуса (понављања) и временски интервали између њих, а имају за циљ да у потпуности зауставе или успоре брз и неконтролисан раст малигних ћелија.

Нажалост, дејство цитостатика нема искључиво антитуморски потенцијал већ доводи и до оштећења здравих ћелија и ткива, нарочито оних која се брзо деле (делују на костну срж, доводе до опадања косе, оштећују слузнице дигестивног тракта). Управо деловање на здраве ћелије и ткива доводи до нежељених ефеката хемиотерапије.

Имуни систем представља скуп органа, специјалних ћелија и биолошки активних супстанци, такзованих цитокина, са циљем заштите властитог организма од деловања различитих бактерија, вируса, гљивица и паразита, али и злоћудних болести. Под изразом „имунитет“ или „имуни одговор“, у ствари подразумевамо бројне

Исхрана и те како утиче на терапију, односно развој болести

реакције у организму које бивају покренуте као одговор на поменуте узрочнике, управо са циљем његове заштите. Када говоримо о пацијентима на хемиотерапији, морамо знати да њихов имуни систем

слаби, првенствено због природе саме злоћудне болести, али и због спровођења активног лечења.

Малигне болести крви и крвотворних органа, попут леукемија и лимфома, али и друге малигне болести које су праћене инфилтрацијом (запоседањем) костне сржи, доводе до сузбијања нормалног раста здравих ћелија у њој. Ако знамо да се у костној сржи стварају бела крвна зрнца (леукоцити), онда је јасно да њихов мањак или функционални недостатак води ка смањењу имуног одговора и повећању ризика од инфекција. Ипак, сведоци смо да имуни систем може бити искоришћен и у борби против малигне болести.

На чињеници да поједине ћелије имуног система могу „препознати“ малигне ћелије као абнормалне и довести до њиховог уништавања базира се примена такзоване имунотерапије. Имунотерапија је облик биолошке, такзоване „циљане“ терапије, где се у борби против малигне болести пацијентима специјалним техникама додају вештачки добијене компоненте имуног система. Ту спадају интерферон, интерлеукин 2, моноклонска антитела и слично.

Верује се да јачање имуног система доприноси борби против малигне болести. Под тим се подразумева адекватан хигијенско дијететски режим, односно одмарање, умерена физичка активност и адекватна исхрана.

И даље постоје бројне недоумице у погледу исхране ових пацијената. Окружење их охрабрује на повећан унос свежег воћа и поврћа, као и различите суплементе који се рекламирају да утичу управо на имунитет. Свеже воће и поврће, односно повећан унос анти-оксиданата, смањује деловање хемиотерапије на туморске ћелије. Оваквом утицају анти-оксиданата, међутим, не подлежу поменуте „циљане“ терапије.

Када се говори о суплементима који „утичу на имунитет“ и „убрзавају елиминацију токсина“ треба бити врло опрезан. Уколико се под појмом елиминације токсина подразумева убрзавање метаболизма лекова и тиме скраћује њихов очекиван интензитет и дужина деловања, онда се ризикује неадекватан одговор малигне болести на примењено лечење. Напред је поменуто да примена цитостатика доводи до оштећења ткива која се брзо деле и ту се између осталог мисли на слузнице усне дупље и црева. То значи да су могуће промене апетита и измене укуса хране, као и поремећај цревног пражњења.

Недовољан унос хранљивих материја доприноси осећају додатне слабости и малаксалости што иначе прати лечење ових пацијената. Општа стручна сагласност када говоримо о режиму исхране се односи на конзумирање житарица, семенки, коштувавог воћа, зеленог чаја, пробиотика, витамина Д и Б, док намирнице попут белог лука, ђумбира и алоје вере доказано смањују инфламацију (упалу) слузница дигестивног тракта.

Сви који се баве лечењем ове врсте пацијената знају да највећи ризик по њих представљају њихове основне болести. Због тога треба нагласити да је за реконституцију, односно опоравак имуног система, пресудан адекватан одговор малигне болести на хемиотерапију.

др Марија Елез
Клиника за хематологију ВМА

Намажите мед и цимет на хлеб и једите сваки дан:
Ево зашто!

ПРИРОДА ЈЕ ЛЕК

Научници потврђују да је мед врло делотворан у лечењу многих болести, а у комбинацији с циметом, постаје смртоносно оружје против вируса, високог холестерола и шећера, те других непријатеља здравља.

Можда звучи невероватно, али мешавина меда и цимета заиста лечи скоро све болести. А што је најбоље, ове релативно јефтине намирнице можете набавити у свим већим радњама.

Срчане болести

Направите пасту од меда и цимета у праху. Намажите је на хлеб уместо мармеладе и једите то редовно за доручак. Ово ће смањити ниво холестерола у артеријама и спречити срчани удар.

Артритис

У чаши вруће воде промешајте две велике кашике меда и једну кашичицу цимета у праху. Попијте то ујутро и навече. Код редовног конзумирања може помоћи излечењу чак и хроничног артритиса.

Инфекције жучне кесе

У чаши млаке воде промешајте две велике кашике цимета у праху и једну кашичицу меда. Пијте то сваки дан. То ће уништити микробе у жучној кеси.

Холестерол

Промијешајте две велике кашике меда и три кашичице цимета у великој чаши чаја. Када то попијете, ниво холестерола ће се снижити за 10 посто у року од два сата.

Прехлада

Ако патите од прехладе, узмите једну велику кашику меда са једном четвртином кашике цимета. Узимајте то три дана за редом. Ово ће решити прехладу, хронични кашаљ и зачепљење синуса.

Бол у желуцу

Мед у комбинацији с циметом излечиће бол у желуцу. Узимајте то редовно како бисте искоренили чир на желуцу.

Грип

Шпански лекари су открили да мед садржи природне састојке који убијају вирусе и штите од грипа.

Мршављење

Прокувајте мед и цимет у праху у чаши воде. Пијте то свако јутро на празан желудац – пола сата пре доручака.

Задах из уста

Становници Јужне Америке свако јутро испиру уста топлем водом, помешаном с једном кашичицом меда и цимета. Ово им помаже да задрже свежину даха током целог дана

IN MEMORIAM

Мр Мирољуб Милошевић (1947-2016)

НЕУМОРНИ АКТИВИСТА

Зауоставило се срце магистра Мирољуба Милошевића, пуковника у пензији који је многим поклатио своју пажњу, људски однос, здружено им помогао у невољи. Красили су га љубав према породици и пријатељима, истанчан осећај за истину, правду, племенитост, срчаност, истрајност и меру.

Био је тих, ненаметљив и мудар. Из његових речи говорили су ерудиција, смерност, благод и доброта. Ми који смо га добро познавали никада од Мирољуба нисмо чули ружну реч, повишени тон, острашћеност у казивању, мржњу, нити да је о некоме говорио у негативном тону. За свакога је имао разумевање и исказивао уважавање.

Рођен је 21. 12. 1947. године у породици земљорадника, честитих и вредних људи, од оца Јелена и мајке Ружице, у селу Језеро, надомак Соко Бање. Одрастао је са својом две године млађом сестром Мирјаном. Основно школовање завршио је у родном селу и Соко Бањи. Вођен патриотизмом одлучује се за Средњу војну санитетску школу у Марибору, коју је завршио 1965. године, као један од ретких одличних ђака и примерних омладинаца из сокобањског краја.

Од тада почиње Мирољубова кристално чиста и успешна војничка каријера. Службовао је у гарнизону Рибница, а потом у Љубљани и Нашицама, одакле полаже за први официрски чин, у који је унапређен 1973. године.

Потребе службе одвеле су Мирољуба у гарнизон Требиње, на посве нову дужност - официра безбедности, где остаје све до 1981. године, а онда бива прекомандован у сарајевску војну болницу. У главном граду БиХ остаје до 1985. године, када прелази у Управу безбедности ЈНА, обављајући значајне дужности. Између осталог био је начелник Одсека у Заједничком одељењу Обавештајно-безбедносног сектора ССНО.

Због великих напора које је поднео и већ нарушеног здравља 1994. године одлази у инвалидску пензију. Научен на стални рад, није се препустио мирном пензионерском животу, већ је наставио да се ангажује на више животних фронтова. Године 2007. био је принуђен на операцију срца.

Мирољуб је готово целог живота учио. Тако је после средње школе завршио Школу безбедности, похађао више стручних курсева, ванредно је завршио Високу војнополитичку школу, магистрирао, а у пензионерским данима припремао докторску дисертацију.

Иако је често служба захтевала ангажовање и по 15 часова дневно, неретко ноћу, суботом и недељом, Мирољуб је увек имао времена и разумевања за своју породицу, на уштрб свог слободног времена. Гнездо је 1969. године свио са супругом Тихомирком, на свет су донели ћерку Биљану и сина Милоша, који су данас честити и успешни факултетски образовани људи.

Одласком у пензију Мирољуб је наставио да ради у патриотским и хуманитарним удружењима. Нарочити допринос дао је Удружењу војних пензионера Србије, готово од самог оснивања те организације, обављајући одговорне дужности у телима те организације, а непосредно пре агресије НАТО-а постао је и главни и одговорни уредник гласила „Војни ветеран“. Под његовом непосредном бригом објављена су и два ратна броја тог листа, која сведоче о ратним злочинима агресора.

Током ревносне службе Мирољуб је више пута одликован, награђиван и похваљиван. Између осталог носио је Велике плакете ЈНА, Ордена народне армије са сребрном звездом, Ордена за војне заслуге и других високих признања. Добитник је Повеље Удружења војних пензионера Србије, признања Геронтолошког савеза Србије и Удружења потомака и поштовалаца добровољаца из ослободилачких ратова Србије до 1920. године.

Поред признања институција њему су, ипак, била најдража, како је сам казивао, она коју су му додељивали другови у виду захвалности за помоћ коју им је несебично пружао. Тако је судске процесе за враћање закинутог дела пензије, мада није завршио правни факултет, започео и успешно окончао за више од 30 својих другова. Притом никоме није, мада су му нудили, узео ни један једини динар.

У часу када се силом прилика и животне неправде растајемо од Мирољуба Милошевића, можемо рећи да је часно било дружити се са њим. Одлази тихо и ненаметљиво, као што је и живео. Удружење војних пензионера Србије остало је без једног од највреднијих активиста и сарадника гласила „Војни ветеран“.

3. Пешић

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XIV ■ Број 154 ■ Новембар, 2016.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК

Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Никола Оташ,
Душан Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА

Редакција

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА

Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима понедељком, средом и четвртком: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду, Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара Марковића бр. 19, средом од 15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови адвокати обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Када су цене у четвртој брзини, пензионери су у – рикверцу.

Пензија ми је слична испијању лимунаде. Стално се хватам за сламку.

Лепа реч је најбољи лек. Онда пензионери не треба да брину због скуких лекова.

Имам закрпе на оделу, а сад и пензију морам да крпим.

Држава је стегла каиш, али на погрешним панталонама.

Моја штедна књижица иста је као угао на тавану: обавијена је паучином.

Душан СТАРЧЕВИЋ

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ

ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, надоградње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно**.

Телефони за контакт и информације: 011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.